

İlham İlhami

İZSİZ İTMƏRƏM...

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

“Yeni Poliqrafist” MMC
2012

İlham İlhami
(İlham Sabir oğlu Haqverdiyev)

Astara rayonu, Tengerud kəndi.
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü.

Şair-yazıçı İlham İlhaminin bu şeirlər kitabı “Sözdən bina tikdim”, “Sevgilimə hədiyyə”, “Sevirəm səni”, “Çətin sual” şeir və hekayələr kitablarından sonra beşinci kitabıdır.

Redaktor: Ağamir Cavad

Kompüter yığıcısı: Həşimov Həbil

Kompüter dizayn: Abbasov Azər

İlham İlhami

“İzsiz İtmərəm”

Bakı, “Yeni Poliqrafist” MMC – 2012 səh. 182

ISBN 978-9952-8028-8-9

© İlham İlhami, 2012

“Yeni Poliqrafist” MMC

Allahın adı ilə !

Dünyanın özü də daxil olmaqla “mövcudluq” , “varlıq” sözləri dəqiq ifadədir. “Yoxluq”, “fanilik” şərti sözlərdir , bu sözlərin ifadə etdiyi fikir yanlışdır.Çünki “varlıq” ifadəsi ,”mövcudluq” sözü mövcud olan təqdirdə “yoxluq” və “fanilikdən” söhbət ola bilməz !

Allah dünyanı heç də heç nədən yaratmadı , “OL!” deməklə özünün mövcudluq durumundan əmələ gətirdi dünyanı. Deməli,mövcudiyyət Allahın özündən bir nişanədir,əsil mövcudiyyət isə Allahın özüdür!

Mənim dediklərimi dərk etmək unutmaqda olduğun gözəl bir yuxunu xatırlamağa çalışmaq qədər çətin olsa da – mümkündür.

Və əgər Allah qədər qüdrətli bir mövcudluq varsa , faniliyi ,yoxluğu necə qəbul etmək olar? Sadəcə olaraq mövcudluğun mövcudluğu var. “Mövcuddur” sözünün ali mənada heç bir antonimi qəbul edilən deyil!

Dediklərimi təsəvvürə gətirib dərk etmək üçün sadəcə ,yaşadığımız nəhəng Yer kürəsinin ən uca bir nöqtəsində özünü beynində canlandır,sonra da üfüqə nəzər sal , nə görürsən? Üfüq səma ilə birləşir,eləmi?

Əslində isə Yer səma ilə birləşmir,bu sadəcə gözün görə bildiyi bir durumdur . İndi isə qaranlıqda – yəni gecə , ulduzlu kəhkəşana göz gəzdir . Gördüyün və görə bilmədiyin sonsuzluqla üz – üzəsan. Görə bildiyin və görə bilmədiyin həqiqətlər var . Görə bilmədiyini inkar edir , ”yoxdur” ,deyirsən və səhv də elə buradan başlanır. Bax elə buradaca dediklərimin təsdiqi baş verir. “Yox” sözü şərti ,”mövcudluq” sözü isə əvvəl – axır sözlərini qəbul etməyən bir anlamdır . Bu anlamın ümumi dərkində Allahın özüdür!

Və beləliklə,Allahın adı ilə,Allahın köməyi və icazəsi ilə !

Allahın rəhmi və amanı ilə !

İlham İlhami

Diqqətli, ciddi, xeyirxah insan

Hörmətli oxucu, yəqin həyat təcrübənizdən bilirsiniz ki, insanların şəxsi xarakteri onların fəaliyyətlərində ən başlıca rol oynayan amildir.Başqa sözlə, xoş xasiyyət və müsbət enerji sarıdan kasadlıq çəkən daha ağır xasiyyət sahiblərinin fərqlərini izah etməyə ehtiyac yoxdur mənəcə...

Ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı, hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyevin uğurlu kadr siyasətinin təcəssümünü Astara İcra hakimiyyətinin başçısı Mahir müəllimin simasında görmüşdük, bilirdik. Rayona yeni icra hakimiyyəti başçısı təyin edilən Taleh müəllimin necə adam olması haqda müsbət fikirlər eşidəndən, bir neçə kitab müəllifi kimi özümün də ədəbi səviyyədə kim olduğumu bir daha düşünəndən sonra əmin oldum ki, Taleh müəllimdən kitab çap etdirməkdən ötrü yardım istəmək müsbət nəticə verməlidir

Rayon İcra hakimiyyəti başçısının qəbuluna xahişə və ya kimdənsə şikayətə gələnləri necə diqqətlə və həssaslıqla dinlədiyini, layiqincə yola saldığını görəndə üzümün əlli dörd illik cizgilərində təbəssüm yaranmağa başlandı. Doğrusu iki ay əvvəl Taleh müəllimə Təngərüd kəndində sakinlərlə görüş zamanı şəxsən təqdim etdiyim məktubu xatırlayacağına çox da əmin

deyildim. Fikirləşirdim ki, bu boyda rayonda görüşlər keçiribdir, bəlkə də mənə ona verdiyim məktubun məzmununu unudubdur...

Fikirləşdiyimi dilə gətirib ona deyəndə üzündə təbəssüm göründü, tez də ciddiləşdi:

- Şair, - dedi, mənə verdiyin məktubun məzmunu yadımdadır, narahat olma. Nətiq müəllimlə əlaqə saxlarsan, nə lazımsa o kömək edəcək.

Beləliklə, bu ciddi və diqqətli, bir neçə rayonda icra hakimiyyəti başçısı işləmiş təcrübəli insan Taleh müəllim öz müsbət enerjili xarakteri ilə mənə onun haqqında bu səmimi sözləri yazmağa və ona ürəkdən gələn minnətdarlıq bildirməyə vadar etdi.

Sağ olun Taleh müəllim, Yardana olan etiqadınız qədər İlahidə şəfqət və mərhəmət görəsınız!

Vətənpərvər Şair

İlham İlhami ilə ilk dəfə ulu öndər Heydər Əliyevin prezidentliyə namizədliyini irəli sürdüyümüz vaxtlarda, seçicilərlə görüş zamanı, Təngərüd kəndində tanış olmuşam. O zaman məndən xahiş etdilər ki, bir nəfər yerli şair ulu öndərə həsr etdiyi şeirləri oxumaq istəyir. Söz verdim. İlham İlhami bir neçə şeirini kütləyə təqdim etdi. Güclü alqışlarla qarşılandı. Onun oxuduğu ilk şeirin “Güclü rəhbərin” son bəndi belə idi :

“Rəhbər güclü olsa o xalq,
Millət xoşbəxt yaşayacaq,
Rəhbər və xalq sıx birləşib
Gündən-günə ucalacaq!”

Bir qədər sonra İ.İlhaminin ilk kitabının ilk şeiri kimi çap olunmuş bu şeir şairin o zamanlar Azərbaycanın çətin dövründə ölkənin məhz kimin xilas edə biləcəyi düşüncəsinin uzaqgörənliyi hələ sonrakı şeirlərində də xarakterizə edən mükəmməl, ötən zaman ərzində öz təsdiqini tapan şeirlərindən biridir. Bu şeirlərin yazıldığı vaxtdan ötən zaman ərzində ulu öndərimizin layiqli davamçısı cənab İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi Azərbaycanın sürətli inkişafı, bütün dünyada tanınması, saya salınması, hətta bir çox Avropa ölkələri üçün enerji sarıdan həyati əhəmiyyət kəsb etməsi göz qabağında deyilmi?

İ.İlham İlhami hər şeydən əvvəl vətənpərvər şairdir. Onun vətənpərvərlik mövzusunda şeirləri çoxdur. Şair “İgidlər əsgər gedir” şeirində yazır:

Bir oğlan əsgər gedir,
Torpaqları almağa,
Nankor, xain düşməni
Vətəninə qovmağa.
Bilir bu mərd, bu qorxmaz.

“Yasin oxumaq ilə
Donuz darıdan çıxmaz!”

II. İlham İlhami təbiəti sevən şairdir. Onun ekologiya mövzusunda şeirləri, hətta poemaları vardır. “Təbiət və insan” şeirindən son bənd:

“Yəqin bir gün ayılacaq,
Məhv edənlər dərk edəcək,
Təbitlə pis rəftarı
Xasiyyəti tərgidəcək!”

“Faydalı ağac” şeirindən son bənd:

Qış da ötdü, gəldi bahar,
Pöhrələndi yenə ağac,
İnsanlara fayda verdi,
Min bir dərdə etdi əlac!

III. İlham İlhami azərbaycan dilini sevən şairdir. O, dilin incəliklərindən istifadə etməyə çalışır, dilin qayda-qanunlarına yad olan ifadələrdən qaçır. Azərbaycan dilini necə sevdini özü belə yazır:

Həm sənin, həm mənim nitqimdə dilin
Saflığın qoruyaq dilin biz, gəlin.
Dünyada üstünü yoxdur bu dilin,
Xalqımın bu gözəl dilinə qurban!

(Dilinə qurban)

IV. İlham İlhami humanistdir - insanları sevən şairdir. Dostluq, xeyrixahlıq, sədaqət, ata – anaya və ya qadınlara qarşı sevgi kimi dəyərlər onun şeirlərinin əsas süjet xəttini təşkil edir. Ana haqqında şeirindən bir bənd:

Dünyanın ən gözəl gülü-çiçəyi
Ananın ətrinə tay ola bilməz!
Balaya ananın ağuşu qədər
Nə versən qiymətli pay ola bilməz!

V. İlham İlhami saf, ülvə sevgini təbliğ və mədh edən şairdir. Leyli – Məcnun sevgisi onun qəzəllərində meyar götürülmüşdür. Bir qəzəldən bircə beyt:

Sevgilimin həsrətindən Məcnun kimi
səhralarda
Yandıracaq hicran məni, cəhənnəm
rüzgar olacaq!

VI. İlham İlhami uşaqları çox sevən şairdir. Bu onun yaradıcılığında aydın görünür. Ən çox diqqətlə, həssaslıqla yanaşdığı mövzular onun uşaqlara aid olan yaradıcılığındadır. “Top və toplan” şeirindən bir bənd:

Hamı qışqırır:
Sənindir toplan,
Cavid, al gətir,
Topu toplandan!

I. İlhaminin uşaqlara yazdığı çoxlu nağılları, kiçik poemalar, hətta uşaq təmsilləri də vardır ki, bu şeirlər özlərində bilik, təbiət haqqında məlumat uşaq dünyagörüşünü genişləndirə bilən informasiya yükü daşıyır. Onun uşaqlara yazdığı tapmaca şeirlər, yanıltmac və hətta şeir poemaları maraq doğurur. “Bir balaca tulaydı” şeirindən üç misra:

...Amma çağrılan pələng
Bir balaca tulaydı,
Rəngi ala-bulaydı.

VII. İlham İlhami güclü yumor duyumuna malik olan şairdir. Bu səbəbdəndir ki, onun şeir yaradıcılığında təmsillər əsaslı yer tutur. Şairin yaradıcılığında şeirlərinin dördə bir hissəsini təmsillər təşkil edir:

Ülgüc yaman küt idi,
Pis idi yaşayışı,
Qayıqda itiləndi,
Sonra kəsdi qayıışı.

VIII. İlham İlhaminin şifahi xalaq yaradıcılığı nümunələrindən olan qoşma, gəraylı və ustadnamələri də vardır ki, bu da onun bu janra böyük sevgisindən xəbər verir. “Yanan oldu” gəraylısından bir bənd:

Sinəsini döydü biri,
Mənəm, dedi, soz əsiri,
Sözdə çıxdı kəm-kəsiri,
Öz sözünü danan oldu.

IX. İlham İlhaminin nəsr ədəbi nümunələrindən satirik hekayə və novellaları da vardır ki, müəllif bu yazılarda həyatın demək olar ki, bütün vacib güşələrinə toxunur. “Çətin sual” adlı satirik novellalar kitabı mətbəədə çap olunmaq ərəfəsindədir.

Beləliklə İlham İlhami haqqında oxuculara qısa məlumat verməklə bildirmək istəyirəm ki, bizim bu şairimiz rayonumuzun ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edən ziyalılarımızdan biridir. Odur ki, Rayonun İcra hakimiyyəti başçısı hörmətli Taleh Qaraşov cənablarının göstərişi ilə tərəfimizdən dəstəklənir və gələcək yaradıcılığında uğurlara ruhlandırılır. Şair dostumuz İlham İlhamiyə bir daha yaradıcılıq müvəffəqiyyətləri və ona böyük oxucu sevgiləri arzulayırıq.

Natiq İbadov,

YAP rayon təşkilatının sədri,

Rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini.

ŞAİRİN DÜŞÜNCƏLƏRİ

(1-ci bölüm)

Yadaşlarda yer istədim...

İnsanların yaddaşında azacıq
İstədim ki, yer ayırım özümə,
Bu dünyadan köç edəndən sonra mən,
Toz qonmasın xatirəmə, izimə.

Bax, odur ki, "Sözdən bina tikdim" mən,
Öz şerimlə xeyirxahlıq əkdim mən,
Söz varımdan hər kəsə pay çəkdim mən,
Rahat oldum, yuxu getdi gözümə.

Varlı olsam abidələr tikərdim,
Yaxşılığın toxumunu əkərdim,
Minbir yara sağaldardım, bükərdim,
Tən edərdim əməlimi sözümə.

Cəh-cəlalı olmasa da İlhamın,
Ruhdan düşməz, xoş tutar öz məramın,
Tamı şirin, rəngi qara haramın,
Halallıqdan nur düşəndir üzümə
21-08-2006

Şair sözü

Şair sözü məlhəm olar
Milyon- milyon könüllərə,
Yaşar tarix yaddaşında
Həmrah olar min illərə.

Şair sözü sülh yaradar,
Millət, xalqlar arasında.
Misraları düzüm düzüm,
Sanki, əsgər-sırasında.

Şair sözü sanki, qılınc-
Həm qabağa, dala kəsər,
Öz həddini aşanlara
Hədd göstərər, eylər əsər.

Şair sözü xeyirxahdır-
Xeyir-bərəkət arzular,
İlahiyə dua kimi
Kağız, vərəqə yazılar.

Şair sözü min bir qəlbin
Fikrini ifadə eylər,
Tikan çəkər könüllərdən
Həqiqəti haqqı söylər.

Şair sözü zərbül-məsəl-
Əzbərlənər, dildə gəzər,
Nəsil-nəsil, qərinələr,
Sazla-sözlə eldə gəzər.

Şair sözü fəlsəfədir-
Arif olan yaxşı anlar,
Yazıçılar,şairlərdir
Xalq adından danışanlar.

Şair sözü işıq salar
Zülmətlərə,qaranlığa,
Tənə eylər,irad tutar
Naqislərə,nadanlığa.

Şair sözü elin sözü-
Yetəcək haqq dərgahına,
İslah edən,ram edəndir,
Çevrilmiş şer silahına.

Şair sözü yadigardır
Sələflərdən xələflərə,
Məna yükü daşıyandır
Gələcək nəsələrə.

Şair sözü ümman-ümman,
Arzuları ətək-ətək,
Şərdə şair amalını
Dərk eyləyən,duyan gərək!
23.2.2005

Nə vaxt ki, mən yoruluram...

Bir kimsənin yanında mən
Ağlamaram,ağlamaram,
Sevinc ürəkdən gəlmirsə
Şadlanmaram,çağlamaram.

Mən həmişə öz qəmimi
İçərimə haylamışam,
Sevincimi hər yetənə
Bəxşiş edib paylamışam.

Nikbinliyi bir çoxları
Məndə görüb dərk edibdir,
Zaman mənə öz zülmünü
Xoş gündən çox,bərk edibdir.

Bitib zaman günlərində
Mən əkdiiyəm əzm,dözüm,
İnanmışam həqiqətə
Arayıbdır onu gözüm.

Dözümümdən gül dərmişəm
Saçaq-saçaq,qönçə-qönçə,
Öz könlümə qəm sıxanda
Gül düzmüşəm bircə-bircə.

Dözümümə qibtə edir,
Heyran olur,vuruluram,
Dözüm mənə qüvvət verir
Nə vaxt ki mən yoruluram...
26-12-2005

İzsiz itmərəm...

Əqidəmi mən
Pula satmaram,
Öz halalıma
Haram qatmaram.

Sadiq yoldaşam,
Dost unutmaram,
Gülü ki,dərdim,
Yerə atmaram.

Könül sındırsam
Rahat yatmaram,
Günah işlədib
Qəmə batmaram

Quru üstünə
Yaşı çatmaram,
Aciz olanı
Mən alçaltmaram.

Heç kimə heç vaxt
Pislik etmərəm,
Çağrılmasam bir
Yerə getmərəm.

Pakam, natəmiz
Yerdə bitmərəm,
Qəlblərdə yerim-
İzsiz itmərəm...
27-12-2005

Bir gün zəhər qatılacaq...

Meşələrin dərdinə mən
Ağlayıram,ağlayıram,
Ürəyimdə min bir qubar
Bağlayıram,bağlayıram.

Çəkmək çətindir,çəkirəm
Bu dərdi mən,bu dərdi mən,
Meşə qırılır,yerində
Qalır kötük,yaşıl çəmən.

İnsan oğlu necə qıyır
Meşələrə ,ağaclara?
Qaratikan kollar bitir
Bənövşəli yamaqlara.

İnsafımı yox insanlarda
Düşüncəmi,ya səriştə,
Niyə belə divan tutur
Meşə adlı bir behiştə?!

İnsan oğlu xal-xal edir
Balta çalır,yara salır,
Planetin”ağ ciyəri”
Zərbə alır,zədə alır.

Heyif,heyif...təəssüf olsun
Təbiətin bu halına,
Bir vaxt zəhər qatılacaq
İnsanların əhvalına...

Ey yaradan,sən rəhm eylə,
Xəlq etdiyin insanlara,
İnsaf yetir qəlblərə ki,
Dəyməsinlər ormanlara!
28-12-2005

Ucalardan uca Tanrı

Mədh etməyə tanrını mən
Çox düşündüm,çox daşındım,
Öz-özümlə baş-başa mən
Fikirlərdə çox yaşandım.

Təsvir üçün,tərif üçün
İz tapmadım,söz tapmadım,
Tapdımsa da nə tapdımsa
Düşündüm ki,düz tapmadım.

Bir də axı...şey yazmaq
Xəliqi-hakim xilqətə?
Qorxdum,həm də heyret etdim
Mən özümdə bu cürətə!

Sonra...sonra düşündüm ki,
Sözlə mümkünmüdür məgər
Yaradanı vəşf etmək?-
Söz bu yükü necə çəkər?

Odur ki,mən düşündüm ki,
Nişanələr nişan verim
Yaradandan,onda bəlkə
Həyat tapa mənim şerim...

İlk nişanə-bu Günəşdir,
Yer pərvanə,cazibədə.
Ulduzlardır kəhkəşanda
Bir-birilə rabitədə.

Bir şeyə ki,bənd deyildir
Necə durur onlar göydə?
Çalış saya bilərsənmi
Ulduzları,neçə sayda?

Bəs ulduzdan o tərəfə?-
İmtəhasız ,sonsuz-sonsuz,
İnsan üçün sirli,mübhəm,
Ora canlı,yoxsa cansız?..

Suallar çox,həddindən çox,
Bəs kim bilir, kimə agah?
Bir yaradan,ona bəlli
Ucalardan uca allah!

Bax beləcə tanrıya mən
Güvənərək səcdə etdim,
Yaradanı öz ağılımla
Təqdimi-məqsudə yetdim.
12-01-2006

Cavan idim...

Bıg yeri tərləyən bir gənc
Cavan idim bir zaman mən,
Sadə qəlbli,düzə öyrənc
Cavan idim bir zaman mən.

Yüngül idim,lap quş kimi
Yuxum ağır, bir daş kimi,
Çox cəld idim, göz-qaş kimi
Cavan idim bir zaman mən

Şaxta olsun ya yağsın qar,
Soyuq mənə etməzdi kar,
Tutmazdım bir yerdə qərar-
Cavan idim bir zaman mən.

Ağrı bilməz idi canım
Coşqun idi, qaynar qanım,
Macəralı hər bir anım-
Cavan idim bir zaman mən.

Kitab idi həmsöhbətim,
Yol göstərən,həmnıyyətim.
Kitab dünya səyahətim-
Cavan idim bir zaman mən.

Bənzər olan qönçə gülə,
Meyl salmışdım bir gözələ,
Yan keçirdi gülə-gülə-
Cavan idim bir zaman mən.

Günlər keçdi fərəh ilə,
Bəzən kədər,qəm,ah ilə,
Keçdi savab,günah ilə-
Cavan idim biz zaman mən.

Qanrılıram, boylanıram,
Ötən günləri anıram,
Gah şad olur,gah yanıram-
Cavan idim bir zaman mən...
13-01-2006

Mərd yaşa!

“Zaman” adlanan dəyirməndə biz,
Ovulur dən kimi hər an ömrümüz.

Fələyin çarxıdır çönən dəyirman,
Hələ bir kimsəyə verməmiş aman.

Acizi, məzlumu çox çəkir bərkə,

Üyüdüür yaxşını,pisi də birgə.

Mərd gərək mərd çıxı bu əzhaəzdən,
Pis yoldan əl çəkə, yapışa düzdən.

Düz yolda olanın izi qalacaq,
Dünyada yadigar sözü qalacaq.

Yaxşılıq eyləsə hər kim dünyada ,
Qəlblərdə quracaq əbədi yuva.

23-03-2006

Narahatlıq...

Ay oğul, təəssüf ki, qocalanda sən,
Mən sənənin yanında olmayacağam.
Köç etmiş olaram o vaxt dünyadan,
Hər anda qadını almayacağam.

Əgər ki,ağrısa bir yerin sənənin
Kim söylər o zaman sənə"Can bala!"
Göylərə üz tutar,Allahdan dilər-
"Sən saxla balamı,Allah-taala!"

Doğrumu olacaq verdiyin qərar,
Çətinə düşəndə görəsən,oğul,
Zirvəyə aparıb çıxaracağımı,
Müstəqil seçdiyin həyatdakı yol?!

Ömrümün payızı,qarlı qışında
Rahatlıq tapmıram ay oğul, bir an.
Sənəninçün yamanca narahatam mən,
Özümdən daha çox,daha çox,inan!

30-03-2006

İmtahan

Zaman çox sürətli,o verməz aman,
Qısaca bir ömür yaşayar insan...
Budaqdan budağa quş uçan kimi
Uşaqlıq yaşamı ötər an kimi.
Ömürdə cavanlıq sanki, bahar, yaz
Cavan ki həyatda vaxtı sanamaz?!
Bahar da yay ilə olunar əvəz ,
Cavanlıq bir daha geriye dönməz!
...Sonra da özünü yetirər payız ,
Saçlara dən düşər,eynək taxar göz.
Qarşıda qarlı qış - titrəyər ürək.
Köç günün dərk edər o,kövrək kövrək.
Gözlərdə görünməz dünyanın varı,
Düşünər,"Bir izim qalaydı barı!"
Pisləri zəmanə silər tər - təmiz,
Yaxşılıq etməklə qoymaq olar iz.
Beləcə insanı eylər imtahan,
Həyatda yaşadar onu Yaradan!

02-03-2006

Həyat cövhəri

(Mənsur şeir)

Küsdümü görən?..
Yarpaq üstündən
Sürüşdü düşdü
Kiçik bir damla
Hopdu torpağa.

Yarpaq solurkən
Dözmədi damla
Köklərlə yenə
Üzü yuxarı
Qalxdı yarpağa...
28-05-2006

İnsan və ekologiya

Kim nə etsə özünə edər!
(kiçik poema)

Köpüklənir, axmaqdadır
Dəliqanlı dağ çayı,
Axıtdığı daşların
Yox hesabı, yox sayı.

Onu güclü çay edən
Bu yerlər – dağlar olmuş,
Çay dağlar sinəsinə
Çalın-çarpaz dağ olmuş.

Dağları başdan-başa
Örtən talış meşəsi
Sərinlik yaradardı,
O bir cənnət guşəsi.

Meşə sıx olduğundan
Gün yandırır yaxmazdı,
Əvvəllər çay bu qədər
Surət ilə axmazdı.

Ləngidirdi meşələr
Leysanları, yağışı,
Sel uçura bilmirdi
Dağı, torpağı, daşı.

Buludlar çimdirirdi
Dağı başdan ayağa,
Yerə hopan damlalar
Çevrilirdi bulağa.

Bulaqlar da axaraq
Bu çaya birləşirdi,
Çay coşaraq daha da
Hirs ilə kürləşirdi.

Burularaq gah sağa,
Gah sola meyl edir çay.
Dağ belinə dolaşır,
İllərdir yol gedir çay.

Çay yumuş son zamanlar

Dağın ayaq yerini,
Hətta uçurtmuşdur da
Qayalardan birini

Çünki dağın üstündən
Seyrəlməşdir meşələr,
Boynu bükük qalmışdır
Yamacda bənövşələr.

Yam-yaşıl ağacları
İnsan qırıb çatmışdır,
Qışda qızınmaq üçün
Sobalara atmışdır.

Fəlakətli bir həyat
Yaşamaqda dağ indi,
Sinəsində şırımlar
Dərələrtək dərinidir.

Bəlkə də ucalığı
Başına olmuş bəla,
Dağın yaratdığı çay
Salmış onu pis hala.

Həmdə ki, çay nə qanır?
Dağ uçacaq ,qoy ucsun!
Təki onun suları
Quş kimi qanad açsın.

Sonsuz deyil hər kimə
Verilən ömür payı.
İnsan dərk etməyirsə
Necə qansın dağ çayı?!

Bitki yoxsa – yox həyat!
Dağ yoxsa – yox dağ çayı!
Səbəkəkar olanların
Ucalacaq ah-vayı...

Meşəni qıranlar da,
Dağ-daşı uçuran da,
Təbiətdən cəzanı
Alacaqdır dünyada!
04-08-2006

Ey vətən!

Sən mənə qol-qanad,həyat vermisən
Yolunda qurbandır canım, ey vətən!
Cismimdə dövr edən qan ki,vermisən
Yolunda axsın da qanım ey vətən!

Adınla ucalır hər yerdə səsim,
Səninlə bir gedir,gəlir nəfəsim,
Anaya,övlada hissim,həvəsim,
Cahanda şöhrətim,şanım ey vətən!

“Azərbaycan”dır,çağrılır adın,
Koroğlu,Babəkdir,igid övladın,

Hər oğlun bir oxdur gözünə yadın,
Adındır həm adım,sanım ey vətən!

Vurulmuş hüsnünə divanə kimi,
Sevirəm mən səni bir ana kimi,
Eşqindən şəmidə pərvanə kimi
İstərəm hər zaman yanımla,ey vətən!

Qərib bir ölkədə olsa padişah
İlhamın ürəyi gülməz heç,vallah.
Canını vətəndə al onun Allah!
Son günüm,saniyəm,anım,ey vətən!
21-08-2006

Yaradana şükr et!

(Bütün insanlara)

*“Çalış adın gələndə rəhmət oxunsun sənə,
Dünyada səndən qalan axırda bir ad olar!”
Məmmədhusəyn Şəhriyar*

...Dünyada səndən sonra qalan bircə ad olar,
Yaxşı ad qoymuş olsan eşidən dilşad olar.

Sərmayən bir addırsa təkəbbürlü olma sən,
Xeyrxah ol,adına söyləsinlər qoy “əhsən!”

Özünü sevən qədər hər insana eşq yetir,
Davranışın gül kimi ətrafa yaysın ətir.

Tək özünü düşünmə bəzən çətin məqamda,
Unutma ki,Allahın eşqi var hər adamda.

Gözlərini tox eylə bu dünyanın malından,
Qazancını əldə et kamillik amalından.

Əbədilik axtarma yaradanın işində,
Çünki,bir itaət var fələyin gərdisində.

Gör kimlər yaşamış yaşadığın dünyada
Daimi deyil sənin yaşadığın dünya da.

Bir halda ki,kainat özü deyil əbədi,
Bir Allaha bəllidir həyatının məbədi.

Odur ki,yaradana gündə min yol zikr et,
Yaşa,yaxşı insan ol,ibadət et,şükr et!..
17-09-2006

Gözəlliğin təzadı

(Düşüncə qanadında)

Eşidilir uzaqdan
Şəlalənin gur səsi,
Özü də heyran edir
Onu görən hər kəsi.

Amma eşidilməyir
Bülbüllər təranəsi,

Yarpaqların küləkdən
Xışıltılı nəfəsi.

Şəlalənin səmindən
Daralır hövsələsi,
İnsanın itir burda
Durub baxmaq həvəsi...

Gözəllik gözəlliyə
Mane olsa da burda,
Qayıtmaq istəyirsən
Bu yerə birdə,...birdə...

18-09-2006

Görünüş və həqiqət

Düz xətt düzdür,deyrlər,
Yer üzündə üfüqtək...
Elə isə onda Yer
Girdə olmasın gərək....

Mütləq bir düzlük yoxdur
Nə üfün özündə-
Sevimli Yer üzündə
Nə çölündə,düzündə.

Gərəkdir həqiqəti
Tanrıda axtaraq biz,
Tanrı ilə düz olsun
Rabitəməz,qəlbimiz.

Mütləq düzlük qəblərdə
Gərəkdir tutsun qərar,
Nə qədər ki, insanın
Can-cismində nəfəs var!

12-10-2006

Qadın

("8 Mart" qadınlar günü münasibətilə)

Qadındır dünyanın gözəl-göyçəyi,
Qadındır güllərin ətir çiçəyi.

Qadınır həm ana,həm də yar bizə,
Sevgisi od salar qəblərimizə.

Həkimdir,müəllim,bənnadır qadın,
Ürəyi şam kimi yanandır qadın.

Mehriban,əlləri şəfalı qadın,
Həyatda qayğıkeş,cəfalı qadın.

Adəmin sevgili Həvvası qadın
Dilində sülhün xoş nəvası qadın.

Peyğəmbər,dahilər anası qadın,
Müqəddəs kəlamlar mənası qadın

İnsanı yaratmaq vergisi onda,

İlahi nəfəsi, haqq səsi onda.

Qadin bir günəşdir bəşəriyyətə,
Banidir həyata, əbədiyyətə.

Qadinsız hər evin sönər çırağı,
Cəhənnəm görünər cənnətin bağı.

Qadındır hər kimə sevimli ana,
Fatehlər, dahilər baş əyər ona.

Qadındır balaya yanan pərvvanə,
Qadındır sevgisi bənzər ümmana.

Qadın müqəddəsdir, qadın bir mələk,
Qadınla həmişə şad olar ürək.

“8 mart” beynəlxalq bu bayram günü,
Təbriklər oxşayır qadın ömrünü.

Gül-çiçək içində itər qadınlar,
Min tərif, xoş sözə yetər qadınlar.

Məsləkdaş, sirdaşdır bizə qadınlar,
Həyatda şad, xoşbəxt yaşasın onlar.
08-03-2007

Bahar gəldi

Gözəllər gözəli bahar fəslinə)

Ətir yaydı hər gül, çiçək,
Novruzgülü ləçək-ləçək,
Bənövşədən gözəl-göyçək,
Don geyindi, bahar gəldi.

İl dəyişdi, gün dəyişdi,
Hər saat, hər an dəyişdi,
İnsanda ruh, qan dəyişdi,
Qəlb sevindi bahar gəldi.

Gül eşqindən bülbül coşdu,
Cəh-cəh etdi, nəğmə qoşdu,
Qayalıqdan kəklik uçdu,
Yerə sindi, bahar gəldi.

Yaşıllaşdı dağ, dərə, düz,
Tən bölündü gecə-gündüz
Təm-təraqla qədim novruz
Gül büründü, bahar gəldi.

İlham gəldi İlhamiyə,
Təbrik dedi o, hamıya,
Şer, qəzəl deyə-deyə,
Güldü, dindi, bahar dəldi...
23-03-2007

Toy axşamı

(Bütün evlənənlərə həsr edirəm)

Şirni dolu,başda gələr xonçalar
Şərbət ilə dolar güllü dolçalar
Kim oynayar,kimi ona əl çalar
Qohum-qardaş,bayram edər el,hamı
Tar-kamanla başlanar toy axşamı

İki ürək intizarla döyünər,
Bəy gəlinlə,galin bəylə öyünər,
Qız-gəlinlər al qumaşa бүrtünər,
Yanar evin çilçırağı,al şamı,
Tar-kamanla başlanar toy axşamı.

Sufrələrə min bir nemət düzülər,
Badələrə şərab,şərbət süzülər,
Qızılgüldən bir qönçə gül üzülər,
Hicran ölər,yetər vüsal məqamı,
Tar-kamanla başlanar toy axşamı.

Allah tale,ömür yazar insana,
Qismət eylər bir qızı bir oğlana.
Yaradana dua eylər hər ana :
“Ulu tanrı ,xoşbəxt eylə balamı!”
Tar-kamanla başlanar toy axşamı.

Sevənləri sevgi və hörmət ilə,
Təbrik eylər şair məhəbbət ilə,
Söylər çatsın ömürləri yüz ilə,
Min bir arzu kövrək eylər İlhamı,
Tar-kamanla başlanar toy axşamı,
12-04-2007

Yol gedirik

Minib ömür qatarına
Qocalığa yol gedirik,
Müdrək həyat zirvəsinə –
Ucalığa yol gedirik.

Keçib gəldiyimiz yollar
Hər an bizdən uzaq olur,
Gözümüzdə nur azalır
Üzümüzün rəngi solur.

İki ayaq”üçə”dönür,
Yaş ötdükçə baxmır sözə.
İlahiyə yalvarırıq,
Qüvvət versin dizimizə.

“Genimizi daşıyacaq!” –
Təsəllimiz oğul , nəvə ,
Ötürük həyatı biz
Övladlara sevə-sevə

Ömrün sürət qatarında

Qocalığa yol gedirik,
Bəyazlaşır,ağarır baş –
Ucalığa yol gedirik...
09-05-2007

Ürək

(*Mənsur Şeir*)

Həyat – ürəyin işləmə müddətidir.

Özünü fəda etmək – ürəyin adətidir.
Bir ömür yaşatmaq – ürəyin səadətidir.
Sevən kəsdən sevilənə hədiyyədir, əmanətdir
Sadıqlıqda axirətə o, zamindir – zəmanətdir
İman varsa İlahiyə – demək həm də ibadətdir..
– Sevinər, fərəhdən çağlayar ürək,
Bəzən də kövrələr,ağlayar ürək.
Həsrətdən qovrular , dağlanar ürək,
Dünyaya sevgiyə bağlanar ürək
10-06-2007

Bərəkallah

Yanar İbrahimdən mesaj gəldi:

Qələm dostum İ.İlhamiyə:

– Bismillah gücü var hər kəlamında ,
Sözündən hürküşər “cin”bərəkallah!
Qılinc nifrətin var başkəsənlərə,
Dinəndə bax belə din,bərəkallah!

Xəbis ürəklərə salıb traktor şumla xəbisliyi,
Xoş abadlıq qur , Yanar İbrahimin amalı budur
İlham İlhamiyə min bərəkallah!

Yanar İbrahim
10-07-2007
saat: 24:10

Cavab yazdım:

“Yerə dəyməz kürəyimiz!”

Şair dostum Yanar İbrahimə
Sənintək dostlarım var olsa əgər
Xəbislər mənə güc gələrmə məgər?
Xain kəs dilindən töksə də zəhər
Şairin hər şeri şəkərdir,şəkər!

Bircə yox,min olsa Yanar İbrahim,
Fəxr ilə döyünər hər an qəlbimiz.
Saf qəlbli insanlar nə qədər ki ,var ,
Güclüyük , “Yerə dəyməz kürəyimiz!”

İlham İlhami
10-07-2007
saat: 24:30

(“Yerə dəyməz kürəyimiz”Yanar
İbrahimin şerlər kitabıdır)

Bu dünya bir yuxudur...

Ruh tənimdən uçdu gördüm yuxudayam yuxuda mən,
Yaradandan sual etdim,hardayam ey Xuda mən?!
Qorxu sardı yaman məni ,heç bilmədim nədən, nədən,
Tərk eylədi , ayrı düşdü uzaqlaşdı məndən bədən.
Bir yuxunu yuxusunda neçə-neçə il yaşadım ,
Bir yuxunun yuxusunda sanki ,bir ömür daşdım.

Bir yuxunun yuxusunda ömür bitdi yuxu kimi,
Anlamadım bir ömr bitdi,necə bitdi, çoxu kimi.
O yuxudan geri döndüm , bu yuxuda tutdum qərar,
Yarıdadır, gördüm hələ, yaşamağa ömürüm var.
“Həyat”adlı öz yuxuma döndüm sonra bir daha mən
Son yuxuyçün şükür etdim,dua etdim Allaha mən.
Anladım ki,bu dünyanın əvvəli də axırıtkək,
Yuxulardır ,əvəz edir bir-birini – budur gercək! 14-08-2007

İlahidən şeir gəlir...

Göy qurşağı başımın
Üstündə qurdu hələ,
Zər kimi parıldayan
Tac gətirdi əmələ.

Sordum ondan ,nə xəbər,
Bu nə qurğu , bu nə hal?
Söylədi ki,ay şair,
İlhamından xəbər al!

Soruşdum ilhamımdan.
Dedi,sevin ay şair,
İlahidən sənə güc,
Yeni şeirlər gəlir.
24-08-2007

Oxudum,tanıdım...

(Azərbaycanın xalq şairi,hörmətli Fikrət Qocaya)

Gözlərim önündə təsəvvür etdim
Ağ saçlı,vüqarlı,kübar qocanı,
Çox cavan,bəlkə də uşaq olanda
Oxudum,tanıdım şair Qocanı.

Hər misra şeirindən gül-çiçək dərdim,
Göynədi,toxtadı,azaldı dərdim.
Vətəni sevənim,sözündə mərdim,
Oxudum,tanıdım şair Qocanı.

Xeyirxah insanı özündə gördüm,
Ünmanlar rəngini gözündə gördüm,
Səbrini şeirinin izində gördüm,
Oxudum,tanıdım şair Qocanı.

Sən demə gocalıq sözündə imiş,
Müdrəklik sözünün düzündə imiş,
Xoş xislət nurani üzündə imiş,
Oxudum,tanıdım şair Qocanı.

O kamil bir insan,fitrətən qoca,
Xalqımın şairi,hörmətli Qoca,
Cavankən qocaydı,qocaykən uca,
Oxudum,tanıdım şair Qocanı.

İlhamı olandan İlham,al ilham,

Söyləmə şeirdən mən də agaham,
Sənəti Qocadan öyrən ay İlham,
Oxudum,tanıdım şair Qocanı.

Adında ləyaqət,şöhrət Qocanı,
Qəlbində Allaha biət Qocanı,
Sevimli insanı,Fikrət Qocanı,
Oxudum,tanıdım şair Qocanı.

05.05.2009

Əlli yaşın mübarək!

(Kərbəlayi Nizamiyə,əlli illiyi münasibəti ilə)

Əlli il çox tez keçdi,
Bir an kimi,ötdü də,
Yer Günəşin başına
Əlli səcdə etdi də...

Sən də səcdə qılansan
Bizi yaradan Haqqa,
Arzu edənsən haqqı
Haqq verməsin nahaqqa!

Dünyanın hər üzünü –
Əyrisini , düzünü,
Görüb ,təsdiq etmişən
Cəmiyyətdə özünü

Xeyirxahsan , Tanrıya
Tapınansan həmişə,
Xeyir-duan ,köməyin
Dəyir sənin hər işə..

Həm də həssas adamsan,
Sevənsən şer , şairi,
Sənin qəlbində sözün
Vardır xüsusi yeri.

Xeyriyyəçi xalq oğlu
Tağıyevdir sələfin,
Ruhu şaddır , bilir ki,
Vardır səntək xələfi.

Mükafatın bir neçə –
Biz də fəxr eyləyirik,
Nizami dosdumuzdur! –
Hər yerdə söyləyirik.

Təkcə bizim rayon yox,
Ölkə tanıyır səni,
Xalq sevəcək ,şübhə yox,
Öz xalqını sevəni.
Əziz qardaş, həyatda
Tanrı sənə yar olsun,
Sənə şöhrət gətirən
Əməllərin var olsun!

Qoy həyatda hər azrun
Çin olsun hər niyyətin,
İlahi sevsin səni,
Əskilməsin hörmətin.

Gün olsun ki,görəsən
Nəvələrin dadını ,
Nəsillərə ötürsün
Onlar sənin adını.

Gözəl övladlarınla
Dünyada xoşbəxt yaşa,
Tanrı verən ömrü sən
Sağlamlıqla vur başa!

Əlli yaşın mübarək,
Dostum ,ay Kərbəlayi,
Tanrı ayırsın sənə
Yüzdən çox ömür payı!
06-08-2007

Sar olmaz

(Ustadnamə)

Xisləti binadan naqis olan kəs
Qəlbisaf , səmimi,xoşrəftar olmaz
Sözünün üstündə hökmüdar olmaz.
Riyaya , yalana adət edənlər

Bir bülbül vurulsa gündə bir gülə,
Eşqini gətirsə cəh-cəhlə dilə,
Ötəri, hərcayı məhəbbət ilə
O bülbül heç gülə vəfadar olmaz.

Odu su söndürər, həsrəti vüsal,
Dad verər yeyilsə qaymaq ilə bal.
Gül alsan güllərin qönçəsini al,
Açılmış bir güldən sənə yar olmaz.

İlhami paxıllıq hissindən uzaq,
Köksündə ürəyi gül-çiçəkli bağ
Birinin yeri kol,biri arar dağ,
Sərçədən zirvəyə qonan sar olmaz.
22-11-2007

İlahini sevməyənlər...

Həyat ümman – insan qayıq,
Yelkənsizlər üzə bilməz.
İlhamı olmayan şair
Sözü-sözə düzə bilməz.

Tanrı çəkər imtahana
Dərd göndərər hər insana,

İnanmayan yaradana
Dərd-bəlaya dözə bilməz.

İlahini sevmək gərək
Şair İlham İlhamitək,
Cənnət bağında gül-çiçək,
Münafıqlar üzə bilməz.
22-01-2007

Yaradanlar yaradanı

Atalar da anadan
Analar da anadan
Həyat alar ,yaranar.

Yaradanı yaradar,
Min bir sirrin üstündə
Uca Tanrı dayanar.
22-11-2007

Həyatın tərifi

Hərəkət həyatdır,hərəkət yaşam,
Hərəkət edirsə daş da yaşayır.
Hərəkət etməklə hər bir planet
Əslində özündə həyat daşıyır –
Hərəkət edirsə , demək yaşayır!
24-11-2007

Atadır,ata!

Övladın şərəfi,şöhrəti-şanı,
Qolunun qüvvəti atadır,ata!
Dilinin əzbəri,bal kimi şirin
Hər sözü-söhbəti atadır,ata!

Toy-bayram eyləyər sevinər ata,
Övladı gələndə onun həyata.
Gecəni gündüzə hey qata-qata
Qatlaşan zəhmətə atadır,ata!

Övlada sevgisi ümmandır – dəniz,
Atadır hamıya istəkli,əziz.
Övladı özündən nişanə ,bir iz
Bəxş edən həyata atadır ,ata!

Narahat döyünər köksündə ürək,
Ürəkdə cücərər min arzu-dilək,
Sərt olar o,bəzən,bəzən də kövrək
Övladın sərvəti atadır,ata!

Lətifət , mərhəmət onun səsində,
Dünyanın istisi xoş nəfəsində,
İlhamın şerində , hər kəlməsində,
Ən ali hikməti atadır ,ata!
19-12-2007

Qadınları sevirəm...

Qadınları çox sevirəm –
Çünki,nənəm qadın idi.
Öz anamdan nənəm mənə
Daha əziz ,yaxın idi.

Qadınları çox sevirəm –
Qadın idi çünki anam,
Əzizlərdi nənəm kimi

Söylərdi , “Can,mənim balam!”

Qadınları çox sevirəm –
Çünki, mənim qadınım var,
Oğul-uşaq bəxş edibdir
Bizə uca pərvərdigar.

Qadınları çox sevirəm –
“Şəngül-Şüngül” qızlarım var,
Biri sakit ,biri dəcəl ,
Şirin-şəkər qızıdır onlar.

Qadınları çox sevirəm –
Bir kəpənək qız nəvəm var.
Qərar tutmaz o bir yerdə,
Ora qaçar , bura qaçar.

Qadınları çox sevirəm –
Çünki, bir gün gəlin gələr,
Ev-eşiyim nurla dolar –
Sevinərəm , qəlbim gülər.

Qadınları çox sevirəm –
Vətənimin Həcəri var
Şairəsi xan Natəvan,
Mədinəsi,Nigarı var.

Qadınları çox sevirəm –
Çün Adəmin Həvvası var,
Bütün bəşər övladının
Bir müqəddəs anası var!

07-03-2008

Mesaj

Sən mənə, mən də sənə
Bələd olduq bəs qədər,
Sən məni , mən də səni
Daha yormayaq hədə.

Mən sözümdə səmimi,
Sən isə yalançısan.
Özünü tərif edən
Xudpəsənd , böhtançısan.

Bəsdir oyun oynadıq,
Müdrək adam rolunda,
İnsan hörmətdən düşür
Sözü yalan olanda.

Üzüm utandı səndən,
Sözü demədim üzə.
Mesaj yazdım,göndərdim,
Zaval yoxdur düz sözə...

22-03-2008

İlham İlhami

İ – İpə-sapa misra-misra,

L – Ləl-cəvahir , zər düzürəm

H – Hər şerimə məntiq, məna,
A – Amal, arzular düzürəm –
M – Müdrik kəlam, dürr düzürəm.

İ – İnsanlara hörmətimi,
L – Ləyaqəti, diqqətimi,
H – Hamıya xoş niyyətimi
A – Adi, gözəl sözlər ilə
M – Mirvari, gövhər düzürəm –
İ – İlham ilə şer düzürəm.

23-03-2008

Baloğlan

*(Xalqın sevimli müğənnisi
Baloğlan Əsrəfəva həsr edirəm)*

Hər dəfə gələndə sənin xoş səsin
Deyirlər, "Oxuyur dili bal oğlan!"
Qəlblərə od salır avaz, nəfəsin,
Bəxş edir hamıya xoş əhval oğlan,
Vətənin bülbülü, gülü Baloğlan.

İlahi veribdir istedad sənə
İncəlik, məlahət, lətafət sənə,
Bəxş etmiş dübarə, bir həyat sənə,
Qəlbində qalmasın nisgil, xal, oğlan,
Vətənin bülbülü, gülü Baloğlan.

Dillərdə əzbərdir "Uçan quşlar"ın,
Bu taydan o taya uçan quşların,
Eşq ilə qol-qanad açan quşların,
Qəblərdən qəblərə körpü sal, oğlan,
Vətənin bülbülü, gülü Baloğlan.

"Çağır gəlim" mahnın sənə yar olar,
"Təlişə kinə" eşqə vəfadar olar,
Zaman keçər, bir gün saçın qar olar,
Zirvələrdə özünə yer al, oğlan,
Vətənin bülbülü, gülü Baloğlan.

"Bu qız nə qəşəngdir" dedin, ay Allah!
"Təranə", "Dilbərim" gözəldir vallah,
Hər mahnın qızıl gül, sanki ətirşah,
Fəth eylə qəbləri, ürək çal, oğlan,
Vətənin bülbülü, gülü Baloğlan.

Zəngülən mahnıda sən naxışın,
Koroğlu görkəmin, qartal baxışın,
Zəlzələ yaradır konsert, çıxışın,
Titrəyir alqışdan saray, zal, oğlan,
Vətənin bülbülü, gülü Baloğlan.

"Fatimə" balaca şirindil gözəl,
Səninçün istəkli, sevimli, əzəl,
Dilində bal kimi səslənir qəzəl
Allahdan vergili, üzü gül oğlan,
Vətənin bülbülü, gülü Baloğlan.

Hər insan həyatda ana möhtacı,

Anandır sənin də başının tacı,
Heç zaman görməsin gözlərin acı
Çin olsun hər arzu , amalın , oğlan
Vətənin bülbülü , gülü Baloğlan.
Vətənin bülbülü , gülü Baloğlan.
24-03-2008

Müəllim

Gözəl insan, ustad şair, dostum Aqil Yaquba

Ürəyin genişdir, ümmanlar qədər,
Büllurtək saf , təmiz , Aqil müəllim
Fikrini misraya düzməkdə zərgər,
Zər qədər mənaya qabil müəllim.

Şeirinin mayası fəlsəfi mənə,
Müdrilik əxz edir hər bir insana,
İnamın Allaha , dinə , imana,
Xeyrxah, arifsən , aqil müəllim.

Ləl kiçik olsa da qiyməti uca,
Parıldar , paslanmaz dünya durunca ,
Cavan ol , ya da ki, sən ahıl, qoca
Binadan əqidən adil müəllim .

Şairlər dünyanı yaxşı dərk eylər,
Şer ilə nəsihət eylər – ərək eylər,
Aqillər nümunə – xalqa görk eylər,
Sənədir bu sözlər şamil , müəllim.

İlhamam, nifrətim paxıl , yalana,
Rəğbətim haqq üçün külüng çalana,
Şərdə müəllim , ustad olana,
Sevgimdə yox sərhəd , sahil, müəllim...
22-12-2005

Tariffin

(Qoşma)

Gözəl insan, ustad şair, dostum Tarif Əsgərə

Sevilir oxunur , dili şirindir,
Hər şeri üzüyün qaşı Tariffin.
Ömrünün ən gözəl müdrək çağında,
Əllini keçibdir yaşı Tariffin.

Ətirşah gülləri solu , sağında,
Nəğməli bülbüldür o, gül bağında,
Zirvədir sənətin , ömrün dağında ,
Şəriyyət əməli , işi Tariffin.
Əsəri “Üşüyən bənövşələr”dir,
Bir “Rəhbər oğlu” var , dildə azbərdir,
“Məktubu İsmayıl şaha” yetərdir,
Möhkəmdir yadının “daşı” Tariffin

İlhamı tanıyır onu mehriban,
Dilində anadır, vətəndir hər an,
Qarabağ dərdindən danışan zaman
Qorumaz gözündə yaşı Tariffin.

İmzası , soyadı Tarif Əsgərdir

Sənətdə müsəlləh , o bir əsgərdir.
Şərdə şiranə , ər oğlu ərdir,
Həmişə ucadır başı Tarifin .
22-12-2005

Hər şeir yazanda...

Hər şeir yazanda düşünürəm:
Bəlkə son şeirimdir yazıram?
O qədər düşünürəm ki,
Düşüncələrdə azıram...
Neçə ildir yol gəlirəm
Məzarıma, məzarımı
Saniyə-saniyə, saat-saat,
Bax beləcə – lap sadəcə ,
İynə-iynə , misqal-misqal
Qazıram...

Bu qar...

Bu qar gör necə də bəyazdır,
Kəfi kök , üzü ağ yağır.
Onunçün qış deyil ki,
Lap elə bil yazdır –
Ağlığı üzümə düşür ,
Soyuqluğu qəlbimə...

Yol qırağında...

Yol qırağında daşlar
Cərgələniblər elə bil...
Yayın istisi əjdaha nəfəsi,
Qışın şaxtası qurd gözlərindəki
vəhşət,
Dəhşət kimi,
Yandırır, cırmaqlayır bu daşları.
Daşlar da , küçə də elə həmin, həmin.
Küçə məni aparır, gətirir,
Daşlar laqeydcəsinə nəzər yetirir.
Sanki, neçə dəfə gəlib-getdiyimi
qeyd edir .
Ömür də ki, zaman atında
çapa-çapa , çaparaq gedir...

Gecə yaman uzundur...

Gecə yaman uzundur...
Qap – qara, bayquş kimi
Caynağında sıxır məni.
Ulartısı qulaqlarımdan səslənir.
Qara kabus bu gecə...
Gecənin meydanı görüm mən!
Ağardardım , kəfənlərdim,
Mən bu gecəni gör ki necə!..

Əsim - əsim əsirəm...

Əsim - əsim əsirəm,
Ürəyimdə qar yağır.
Bir tufan qopubdur ki....

Lopa-lopa yağan qarı
Tufan çırpır,gözlərimdə
şimşək çaxır

Səbəb bu ki , ürəyimin bir parası
Hər sözümə laqeyd baxır...

Neçə - neçə dəvə yükü...

Neçə - neçə dəvə yükü,
Dağdan iri,
Min arzumu xırdaladı,
Zərrələdi,qarısqaya
Yük eylədi,tay – dəyişik
Saldı , mənə:
– “Buyur” –dedi.
O birindən bu birinə
Calaşdırdım , kəsdim,tikdim,
Calaq etdim...
Ürəyini ələ aldım , təskin etdim...
- “Olan budur,çox atılıb düşmə!” –dedi,
Göz ağartdı mənə dünya ...

Dad bilmirəm...

Dad bilmirəm...
Dad bilməyi itirmişəm
Səbəbkarı ? – Zalım dünya.
Acısını şərbət etdi , verdi mənə
Mən də içdim .
Zaman keçdi ...
Şərbətindən zəhər çıxdı ,
Dünya isə laqeyd baxdı .

Qoz necə də...

Qoz necə də möhkəm idi –
Üstü zireh ,
Dış altından sürüşürdü,
Çəkic altdan atdanırdı ,
yan düşürdü.

Öz içindən kök atdılar ,
Yazıq qozu çatdatdılar.
Qabığını lazımsız bir əşya kimi
Gah o yana , gah bu yana
fırlatdılar.

Bircə şeyi unutdular –
İçlərində qoz yaşayır...

Bu nə qorxu...

Bu nə qorxu, bu nə təlaş,
Candan ötrü,ey könül ?
Səni qül kimi işlədən
“Qan! Qan!” deyən qan deyilmi?
Qana “Qan! Qan!” deyirdirən
Təndə zalım can deyilmi?
Kölə olmağa dəyərmə
Bunca ,zalım candan ötrü?!

Bu nə oyundur...

Bu nə oyundur belə –
Mən səni basım ,
Sən məni bas!
Biri mələk ,biri iblis –
Gecə – gündüz ...
Uduzansa – ömrü keçən mənəm, aciz...

Əlləri əlindədir...

Əlləri əlindədir,
Başı çiyinin üstündə.
Sən də şalvar geyinmisən ,
Əlləri əlində olan da.
Donub qalmısınız
Yox , yox , soyuqdan yox –
Sadəcə fotoşəkildə ...
Aranızda fərq görünmür –
Sənin bığın yox,
Onun da saqqalı .
Sənin saqqalın yox,
Onun da bığı.
Başlarınız qısa tüklü,
Boyunuz da bərabər.
Bir şey çox maraqlıdır –
Ailədə böyüklüyü , rəhbərliyi,
Görən hansınız edər?

Divar...

Divar,
Nə kəsmisən qarşımı?
Çəkil yolumdan !
Sən yoxsulluq ,sən xəcalət,
Sən xəstəlik , vaxt darlığı,
sıxıntısən.

Tək səbirtək , tərs düşmüşən
yolum üstə ,
Şam tək yanan ömrümsən sən,
sən , nəhayət!
İmkan ver , qoy işıq saçım.
Sən olmasan nə işığım,
Nə də sözüüm tükənməz ki!
Rədd ol , divar , qoy yaşayım,
yanım, yanım...
19-12-2008

Şəriyyətin tərlanı

(Şair dostum Tərlana)

Qanad açıb uçan tərlan
Dağ başına qonan tərlan
Göy üzündə süzən tərlan
Çöl çəmənini süzən tərlan
Düşüncədən sayıb-seçib
İnci sözlər üzən Tərlan
Durnaların qatarıtək
Misraya söz düzən Tərlan...

O müdrikdir ,
Yonduğu söz keçər iynə deşiyindən,
Həm də sadə , səmimidir,
Körpə kimi – yapışan öz beşiyindən.

O da tərən ,bu da Tərən
O da məğrur , bu da məğrur.
Onda qürur , bunda qürur

Paxıllıqdan çox uzaqdır
 bizim Tərən,
Səmadakı tərən kimi .
Ey kaş , hamı saf olaydı
Şeiriyyatda Tərən kimi...
 19.12.2008

Nağıllar dünyasında...

*(19 may beynəlxalq muzey günü münasibətilə
Astara Tarix-Diyarşünaslıq muzeyinə həsr edirəm)*

Xəyalların qanadında
Neçə-neçə qərinələr
Milyon-milyon illər aşdım,
Bu məkanda göz qırpmı,
Bircə anda-
Nağılların dünyasında,
Ora uçdum, bura uçdum -
 hey dolaşdım...

Əl çatmayan, ün yetməyən,
Bir də geri qayıtmayan
Zamanların alt qatından
Qulağımı sanki dəldi,
Qeyri adi səslər gəldi:

Körpə quzu mələrtisi,
Vəhşi heyvan nəriltisi,
Qılinc səsi, qalxan səsi,
Xırıldayan bir insanın
Boğazında son nəfəsi –
Can verməsi, inləməsi,
Müharibə, qan-qadalar,
Tükürpədən hadisələr,
Sıralandı göz önümdə -
Həyatımın bir anında...

Xəyallarım çözlənir
Sanki oddan qor ələdir,
Bu məkanın hər əşyası
Maraqlıdır, diqqət çəkir,
Qədim insan paslı xışla
Torpaq sürür, əkin əkir...

Bu paslı nizə ucluğu
Batmış insan sinəsinə,
Bax bu gördüyün qılncsa
Parıldamış kəsə-kəsə...

Daha nələr yoxdur burda?

Ulu nənələr nehrəsi,
Saxsı qazan, saxsı boşqab –
Qədim tarix hər birisi.

Qədim Talış meşələri
Əks olunmuş kötük-kötük,
Dəmirağac dəmir kimi,
Od püskürər ondan körük.

Bu məkanın hər guşəsi
Əndişəli, sirli dünya,
Buranı seyr edən kəsi
Ağuşuna alır rəya.

Kim buraya gəlsə əgər
Neçə-neçə tarix görər,
Gördüyündən yaddaşında
Çiçək-çiçək çələng hörər.

Əşyaları gələnlərə
Təqdim edir burda qızlar –
Rəna, Elnarə, Gültəkin,
Aysel, Nərgiz, Lalə, Gülzar.

Bax beləcə hər bir əşya
Burda tarix yaddaşındır,
Muzey keçmişə pəncərə,
Bələdçi, yol-yoldaşındır.

20.05 2009-cu il

Sürücü

(Sürucu dostum Nofələ həsr edirəm)

Üstündə yük: məsuliyyət,
Ehtiyat və bir də diqqət...
Dəvə gedən aylıq yolu
Bircə gündə qət edənsən,
Xalqda sənə hörmət, izzət –
Sürücü!

Tükdən asılı bir ömür
Bəsən səndən ümid umur...
Sən “Təcili yardım”ınla
Təbib gətir xəstə üstə
Haqqı çağır, kömək istə
Qoy sağalsın ağır xəstə -
Sürücü!

Eşqin badəsini içər
Evdən evə gəlin köçər...
Maşının fit sədəsiylə,
Mərd-mərdanə ədəsiylə,
Onu ötər, bunu ötər,
Nəhayət mənzilə çatır –
Sürücü!

Yanğın! Yanğın! Aman, yanğın!
Səslər qalxar cılğın-cılğın...
Siren qoşar: “Qıraq qalın!”
Su səpəni işə salar,
Yananları oddan alar –

Sürücü!

Hacı xanım, hacı kişi,
Daşımaqdır onun işi...
Bu ölkədən o ölkəyə,
O ölkədən bu ölkəyə,
Mədinəyə və məkkəyə –
Sürücü

Prezident, ya diplomat,
Ehva edər ona həyat...
O ayıqdır hər dəqiqə,
Öz işində hər bir saat –
Sürücü

Onun adı qədim, əzəl,
Adına var şeir, qəzəl...
Xeyrxahdır, xeyirəməl,
Gözəl insan, bizim Nofəl,
Bəs sənəti nədir onun?
Tanış olaq onunla gəl –
Sürücü.
07.05.2009-cu il

Vəfasızdır zaman yaman!..

Zaman ötür, yaman ötür
Qara səmum yeli kimi,
İnsan ömrünü yalayır
Əjdahanın dili kimi.

İlə dönür bəzən bir gün,
Bir gün kimi ötür bir il.
Şahtək yaşa, qultək sürün,
Zaman bir an duran deyil.

İstəyirsən çığır, bağır,
Var səsinlə onu çağır:
- Dayan zaman! Dayan zaman!
O dayanmaz, vəfasızdır...
Vəfasızdır zaman yaman!
25.09.2009-cu il

Izimə işıq düşür...

Ana Yer in qucağında
Yatıram mən üzüm üstə,
Onu övlad sevgisiylə
Sıxıram öz gözüüm üstə.

Ömür ötür asta-asta,
Can müntəzir, qulaq səsdə,
Uca Xəliq, qadir usta
Bilməm haçağ ruhum istər –
Min bir əyri düzüm üstə.

Ürəyimi boşaldıram,
Yumşaqdan da yumşaldıram.
Gah coşuram, gah daşıram,
Bəndi-bərəni aşırıram,
Əsər yazır, şeir qoşuram –

Söz düzürəm sözüm üstə.

Bəzən gülür, çağlayıram,
Vaxt olur ki ağlayıram,
“Kitabımı bağlayıram” –
Özümə yas saxlayıram,
Günü-günə calayıram
İl üstə il yollayıram.
Yaş ötdükcə qocalıram,
Bir dağ kimi ucalıram –
Gölgəm düşür özüm üstə.

Kölgəm düşür özüm üstə,
Işıq düşür izim üstə.
Qaş ağarır gözüm üstə,
Şəfəq saçır üzüm üstə.
Əyri qonmur düzüm üstə -
Söz gəlməyir sözüm üstə
02.09.2009-cu il

Xoş gördük...

... Salam, qəbir evi, necə əyilim,
Əyilib içində yaşayım necə?
Mehman Qaraxanoğlu

Salamlar... son məkan, xoş gördük səni,
Yuyublar, yanına gətirib məni.

Əvvəldən bilirdim getsəm də hara,
Güzarım sonucda olacaq gora.

Beşikdən qəbirə yol alan insan
Gərəkdir yaşarkən düşünə hər an:

Xoş məram işlərdən bürünə kəfən,
Nur ilə bərq vura yatdığı mədfən.

Odur ki, ey qəbir, qəbul et məni,
Sən haqsan, haqq qərar veribdir səni.

Səninlə rahatlıq tapacağam mən
Asudə olacam min bir fikirdən.

Torpağa qarışıb birləşərəm mən,
Planet oluban Yerləşərəm mən.
06.09.2009-cu il

Bir sevgi şeiri, qəzəllər (II BÖLÜM)

“Sevirəm!” sözünü sənə
Mənim dilim deməmişdi,
Allah şahiddir ki, əlim
Sənə heç vaxt dəyməmişdi.

Gözlərimiz dil açmışdı,
Göz dilində danışmışdıq,
Göz dilində danışmağa
Hər ikimiz alışmışdıq.

Vaxt olmuşdu gözlərimiz,
Məktub yazmış xəttat kimi,
Nümunələr göstərmişdi
Məcnunlardan sitat kimi.

Vaxt olmuşdu şeir yazmışdı,
Gözlərimiz divan-divan,
Sevgimizi ötürmüşdü,
Nəql etmişdi dastan-dastan.

Dil lal olmuş, həkk olunmuş
Sevgi gözdə, naxışlarda,
Sevən qəlblər oxunmuşdu
Məhəbbətli baxışlarda.

Məhəbbətin sehri mənim
Bağlamışdı əllərimi,
Cürət tapa bilməmişdim
Sığallayım tellərini.

Bu ən ülvə, ən qəribə
İlk sevgiydi həyatımda
İz buraxdı cavanlığın
Hər dəqiqə, saatında.

Eşqin bu cür təzahürü
Qeyri-adi, möcüzəydi,
Təəssüf olsun çin olmadı
O sevgilər daşa dəydi...
15.08.2007

* * * * *

* * * *

Səni sevirəm! sözünü necə deyim o yara mən?
Ürəyimi məndən alan ala gözlü nigara mən!

Rəngim qaçır, dil dolaşır, yeriməyir ayaqlarım,
Eşq oduna düşən gündən oldum tamam biçarə mən.

Günəşmisal camalıdır, şölə saçır qaranlığa,

Bu günəşə pərvanəyəm, dövrəsində aypara mən.

Kaş ki, dilim söz tutaydı, bərk duraydı köksümdə qəlb,
Öz eşqimi söyləyəydim zülfü qara şahmara mən.

Ay İlhami, sən də yalvar, kömək istə İlahidən,
Rəhm etməsə tanrı sənə, köçəcəyəm məzara mən!

* * *

Hələ tezdir, toxta könül, meyl eyləmə qəmxanəyə,
Zaman keçər, ömür bitər, həyat dönər viranəyə.

Hələ nəfəs gedir-gəlir, şükr eylə sən yaradana,
Vəfa etməz, çox güvənmə "Dünya" adlı peymanəyə.

Hər yeni gün yaxın edər səni o gün – axirətə,
Qəm yeyərsən tez-tez çıxsan ayinədə seyranəyə.

Hər kimsənin möhkəm olsa Tanrı eşqi ürəyində,
Həyatını aqıl yaşar, meyl eyləməz meyxanəyə.

Ay İlhami, yaxşılıq et, razı qalsın Allah səndən
Qoy ruhunu varid etsin behişt adlı gülxanəyə
14.01.2006-cı il

* * * *

Ay göründü axşam çağı, yanaqları lalə kimi,
Al qırmızı rəngdə idi, dəyirmi piyalə kimi.

Baş əyərək dua etdim, həm də salavat eylədim,
Duamı mən bu mələyə söylədim risalə kimi.

Qürur duydu didarından, gözəl əhval sardı məni,
Nur üzündən sevgi axdı qəlbimə şələlə kimi.

Bülənd oldu asimana Günəşdən nur alan gözəl,
Mən də məftun baxdım ona uzun bir minvala kimi.

İlham nura səcdə qıldı, çünki Allah zərrəsidir,
Kim Tanrıya səcdə qılmaz, səsi qalxar nalə kimi.
16.01.2006

* * * *

Şəm yaşayır yanmaq ilə, İlahidən möhlət ilə
Ömrü keçir aram-aram, vidalaşır həyat ilə.

O, nur yayır qaranlığa, zülmət dönür aydınlığa,
Əriyir yağ, sapa qalxır, Tanrı gücü-hikmət ilə.

Titrək alov şölə saçır, elə bil ki, cəngə girir,
Bu döyüşdə o vahiddir, ətrafında zülmət ilə.

İlahi eşqindən yanır, bax bundadır onun gücü,
Qarşısında dura bilmir heç bir zülmət cürət ilə.

İlhami də şəm kimidir, özü alov sözü işıq,
Yanar yaşar, yaradana- İlahiyə biət ilə.
21.01.2006-cı il

* * * *

Könlümü qəm sıxsa belə açıb aşkar eyləmir,
Gülərlü bir mələkdir, yarım ahü-zar eyləmir.

Əhvalından ovqatıma varid olur cənnət ətri,
Bənbin danışmır gözəlim, ürəyimi dar eyləmir.

Səsi bülbül cəh-cəhidir, gülüşü musiqi kimi,
Məndən başqa qara gözlüm heç kimlə güftar eyləmir.

Niqabını çəkir üzə, libas örtür hər yerini,
Yad gözlərə gül üzünü yarım etibar eyləmir.

Əsil, ismətli gözəllər belə olsun, istər İlham,
Xoş əxlaqlı gözəl qızlar öz yarını xar eyləmir.
21.01.2006-cı il

* * * *

Gözlərində qərq eyləyər ümmana, dəryaya məni,
Sanki, mavi bir gecədə şirin bir rəyaya məni.

Könlümü köksümdən çəkər, gülər üzlü nazlı mələk,
Məcnun kimi vadar eylər sonra da səhraya məni.

Əsir eylər, kölgə ollam o gözələ şamü-səhər,
Abi-leysan tökər gözümlə, dərd çəkər ah-vaya məni.

Eşq atəşi aram tapmaz, şam kimi yandırar məni,
Zalım nigar nəzər etməz, salmaz da heç saya məni.

Ay İlhami, gecmi ya tez ruh tənimdən ucaqadır,
Eşq dərdindən xilas eylər, ucaldar səmaya məni.

* * * *

Aylı gecə görüş etdim sevgili nigar ilə mən
Öz eşqində çox ismətli gözəl vəfadar ilə mən.

Dünya-aləm yatmış idi görüş zamanı bağçada,
Ətir götürmüş hər yanı, ənbərbu dildar ilə mən.

Əlləri əlimdə idi, sanırdım ki, cənnətdəyəm
Səssiz-səmirsiz dururkən mələksima yar ilə mən.

Çırpınırdı ürəyimiz qəfəsdəki quşlar kimi,
Ay nurunda seyr edirdim yarı iftixar ilə mən.

Ay İlhami, könül verdi həmin gecə o qız mənə
Qürur ilə o gözəldən, ayrıldım vüqar ilə mən.

* * * *

İlahinin heç bəndəsi eşqində qəmxar olmasın
Aşiq olan nigarından bir ləhzə kənar olmasın!

Dünya mənə zindan olar, qəfəsdə bülbül kimi mən,
Ah-vay ilə keçər günüm, yanımda dildar olmasın.

Ürəkdən şad olarmı heç, bir bağın bağbanı əgər,
Çox sevdiyi ağaclarda nübar üçün bar olmasın?

Bir bağbanam gül baxçamda, nəzirsizdir gülüm mənim,
Çox zövqlüyəm, istəmərəm, gül üstə xar var olmasın.

Sözdən bina tikən şair İlhaminin cah-cəlalı
Al yanaqlı gözəllərdir, gərəkdir idbar olmasın.

30.01.2006-cı il

* * * *

Ala gözlü bir gözəlin dərindən bimar düşmüşəm,
Dünya heç olmuş mənə ki, o yardan kənar düşmüşəm.

Baxışına necə dözümlü şəm kimi qarsayırsan mənə,
Biçarə pərvanə kimi oduna yanar düşmüşəm.

Boyu bəstə, qaməti şux, surəti nur, ay kimidir,
Bu gözəlin toruna mən bir məzlum şikar düşmüşəm.

Gözlərim tək onu görür, ondan qeyri gözəlmi var?!
Həyatın hər nemətindən əl çəkib inkar düşmüşəm.

Səndən başqa kimə deyim bu dərdi mən, ay İlhami?
Eşq adlı bir bəlaya mən tamam aşkar düşmüşəm.

* * * *

Sevinc ilə, kədər ilə ömrümü xərc eyləyirəm,
Sanki, zalım fəlak ilə uduzur-mərc eyləyirəm.

Sevinc ilə keçən günü saymaq olar barmaq ilə,
Narahat gün daha çoxdur, kədərlə rənc¹ eyləyirəm.

Görürəm ki, dünya fani, çox təəssüf ki, mehman mənəm,
Yaxşılıqla ürəklərdə özümə gənc² eyləyirəm.

Əbədi bir sakini yox, özü kimi bu dünyanın,
Bax bu mənə təsəllidir, könlümü dinc eyləyirəm.

Nə zaman ki, hücum çəkir İlhamiyə qəm ləşkəri
Var-dövlətim qəzəlimi bacü-xəraz eyləyirəm.

03.02.2006-cı il

1. dərddə olmaq, küsmək,
2. xəzinə

* * * *

Gül üzlüyə söyləyin ki, eyləməsin fərar məndən,
Hər an sorur onu çəmən, gəzdiyimiz gülzar məndən.

Əsir düşmüş bülbül kimi çırpınır qəfəsdə könül,
Gedibdir də tab-təvanım, ayrı düşmüş qərar məndən.

Onsuz mənə cəhənnəmdir, hətta yerim cənnət olsa,
Bir üşütmə sarmış məni, ayrılalı nigar məndən.

Ahü-zarla keçir günüm o istəkli yardan ayrı,
Su keçməyir boğazımdan, əl çəkməyir qəhər məndən.

Xiffət çəkir, tərək edibdir ilhamı da İlhamini,
Xahiş edir dərdi yara eyləməyi izhar məndən.

01.03.2006-cı il

* * * *

Muğamatı oxuyan kəs gərəkdir ki, sərrast olsun,
Sənətində ustad olan tarzən ilə həmrast olsun.

Aydın olsun dilində söz, nəvalansın aram ilə,
İfasında “Zabul-seğah”, “Şur”, “Çahargah” həm “Rast” olsun.

Muğamata artıq-əksik, özündən səs qondarmasın,
Ustadlardan əxz eyləsin, həm də mahir, sərbəst olsun.

Geyiminə diqqət etsin, abır-həya, həm də ciddi
Şövlə çalsın zərb aləti – sədəfli dəf həmdəst olsun.

Dinləyəni məftun etsin ifasıyla hər xanəndə
Qəm tərək etsin İlhamini, sədasından sərməst olsun.

07.04.2006-cı il

* * * *

Günlər keçir ömrümüzdən amansız bir sürət ilə
Kiminə şad-xürrəm rüzgar, kimlərəsə möhnət ilə.

İmkanlıya pərvanədir sevgili nigarı, yarı
Qaxınc olur imkansızın başına gün töhmət ilə.

Bir zəhmətkeş həyatını səssiz-səmirsiz yaşayır,
Pərvərdigar yar olanın ömrü keçir şöhrət ilə.

Ötür zaman, dayanmayır çərxi-fələyin gərdişi,
Keçən günə boylananlar ah da çəkir həsrət ilə.

İrad etmə ay İlhami, yaradana şükr eylə sən,
Fələk çarxın o döndərir yenilməz bir qüdrət ilə.

* * * *

(Lənkəran şairlər məclisinə)

Şeir, sənət məclisinə gələnələr amadə gəlsin
Təqdim etdiyi şeirdən şair zövqü dadə gəlsin.

Zərgər kimi mənə ləli qaş eyləsin qafiyədə
Şeyx Nizami, Seyid Əzim, ustad Vahid yadə gəlsin.

Qəzəl ilə izhar ersin həm xalqın, həm öz dərдинi
Əruz vəznə olmasa da fikir dilə sadə gəlsin.

Yazdığı sevgi şeirini oxuyanda aşiq olan
Bülbül olub gül üstündə şövq ilə fəryada gəlsin.

Dürr tökülsün sözlərindən, ehsan olsun möhtaclara
Bisavadlar bilik alsın, şeirindən savada gəlsin.

Muğam üstə oxusunlar qəzəlini xanəndələr,
Əsrlərdən zühur etsin Xəyyam əldə badə gəlsin.

Şeirinə irad eyləsə Mirhafizlə Oqtay Zəka,
İltifat Saleh, Ağamir, İlhamı imdada gəlsin.

* * * *

Şair gərək qafiyədə şeirini bariz eyləsin
Öz sözü, öz xətti ilə xəttlər içrə iz eyləsin

Nüfuz etsin nura həsrət içi zülmət könüllərə
Bir könlüdən min könülə möhür salsın, rız eyləsin.

Vəsf eyləsin məhəbbəti, sədaqəti, səadəti
Nifrət etsin ədavətə, töhmətini yüz eyləsin.

Həqiqəti meyyar etsin, haqqı nahaqqa satmasın,
Tərifini də, tənqidi də ədalətlə - düz eyləsin.

Oxuyanlar ilham alsın hər sözündən İlhaminin
Şeirdən bahar ətri gəlsin, qarlı qışı yaz eyləsin.
21.04.2006

* * * *

Alagöz bir gözəlin dəhridə qurbanı mənəm
İncəbel şux nigarın aşiqi heyranı mənəm.

Hər kimin hər necəsə sevgili məhbubu yarı,
Ənbərbu müşki – dəhan bir gülün cananı mənəm.

İlahi xəlv eyləmiş şövqi – səfasından onu
Şəmidir, pərvanəsi – dövrədə yananı mənəm.

Qul edib mən fəqiri çəkməkdədir bütخانəyə
Sinəsi daş qəlblini Tanrı da sananı mənəm.

O gülə izhar eylər yazıq İlham öz eşqini,
Söyləyər ki, bülbül kimi gülşəndə nalanı mənəm.
30.05.2006

* * * *

Ey gözəllər şahzadəsi yetir məni vüsala gəl,
Hər nakəsə meyl eyləmə pak eşqə, pak amala gəl.

Vurulmuşam ilk görəndən dəhridə mən bir tək sənə
Məni həsrət qoyma ey gül, surəti məhcamala gəl.

Aşiq olanın dövləti, sərmayəsi məhəbbətdir
Əhli eşq ol, bu dövlətdən sən də götür – kamala gəl.

Bəlkə də layiq deyildir canım cananın canına,
Ticarəti eşqidə sən məndə olan cəlalə gəl.

Bir azacıq meyl göstər, məhəbbət al İlhamidən
Çünki onun eşqi safdır, düşmə başqa xəyala gəl.
11.08.2006

* * * *

Tarixi qədimdir söz sənətində, əzəldir qəzəl.
Muğam ilə ovqatı xoş eylər, düzəldər qəzəl.

Misralar karvandır, sözləri dəvə, yükləri mənə,
Aşiqə çatdıran eşqi beyt ilə qəzəldir, qəzəl.

Sevilən şeirdir, dünyaya yayılmış şöhrəti onun
Seçilən bir güldür, güllər içində gözəldir, qəzəl.

Əruzun bəhrində, Azəri dilində ən çox yazılan
Səri, münserih, həcəzdir, xəfifdir, rəməldir qəzəl.

Hər kəlmən təsirli, bəytində gərəkdir mənalar olsun,
Ay İlhami, xoş məramlı, şərəfli əməldir qəzəl.
03.10.2006

* * * *

Şeiri çətin yazıram mən, köksümdə qəlb aram deyil
Zəmanənin üzü dönmüş, xeyirxah, xoş məram deyil.

Həqiqət yox, mərhəmət yox, səxavətdən danışma heç!
Şeir, sənətə diqqət itmiş, ləyaqətli məqam deyil.

Deyiləni qulaq tutmur, xeyirxah söz batmır ağla,
“Alim” olmuş indi hamı, guya kimsə avam deyil.

Min bir kəsin ürəyindən versə də hər şeirim xəbər,
Yazdıqlarım dəftərdədir, kitab içrə tamam deyil.

Bir də ki, şeir Nizamiylə yetsə də lap çoxdan sona
İnsan oğlu yazır yenə, yazan təkə İlham deyil.
26.02.2007

* * * *

Gözəlim, gəl mənə sən naz eyləmə bir bu qədər
Dərd çəkir, ölürəm mən, insaf yoxmu səndə məgər?

Saçların zülmət gecə, pərdə çəkər ay üzünə,
Telini şənə darar, yan eyləyər, açar səhər.

Surətini görən çeşmim abi-leysan yaş axıdar
Qəddi-qamətim bükülər, gövsi-güzeh şəkli çəkər.

Ləbini dadmaq üçün haqq ödəyib can verərəm
Ki, bilim balmı şirin, ləb şirindir, yoxsa şəkər?

Həsrətin, min bir xəyal əsir eylər mən şairi,
Binəva İlhaminin ürəyini sıxar kədər.

* * * *

(Fars müğənnisi Humeyraya)

Gör bir necə yaradıbdır Yaradan od, şölə səni,
Bənzədibdir cənnət içrə ətirli bir gülə səni.

Məlahətli gözəl səsin İlahinin vergisidir,
Cəh-cəh edən bülbül kimi gətiribdir dilə səni.

Gül də sənsən, bülbül də sən, söylə onda səbəb nədir?
Hansı sevda, hansı eşqdır, bəmdən çəkib zilə səni?

Hurimisən, mələkmisən, yoxsa xəyal, sən ey nigar?
Camalını görən sanar gül üstündə jalə səni.

İlhamini valeh eylər bu incə hal, ey məhcəmal,
Surətini təsvir qılar kəhkəşanda halə səni.

20.01.2008

* * * * *

Təmsillər

(2-i bölüm)

Görünmə gözə!

Meşədə heyvanlar məclisində bir,
Şeirini oxudu bir quzu şair.
Yazdığı təsirli bir təmsil idi,
Məzmunu pələngin kefinə dəydi.
Quzunu təngidə tutdu o haman,
Söylədi, “Bu quzu qudurub yaman!
Yazdığı şeirə bax, özündən yekə,
Başında ağır yox bunun bir tikə.
A məzlum, biçarə, ot yeyən heyvan,
Sözünə diqqət et, hər an, hər zaman.
Şeirində gözəllik varsa, ya da yox,
Bu vacib deyildir bizim üçün çox.
Dübarə toxunsa bizlərə şeirin,
Unutma, çıxacaq boğazdan dərin!
Zəmanə quzular zamanı deyil,
Güclülər dövrüdür, bunu yaxşı bil!
Hər zaman, hər yerdə açılar yolun,
Arxanda qohumun olsa, ya pulun.
İndisə bir daha görünmə gözə,
Qaynayıb-qarışma məclisimizə!”

07.04.2006

Ayının dəfni

Ayı öldü çirklicə,
Tapşırıldı gör necə
Məzara, isti yayda
Kənddə, çaydan o tayda...

Mafədə çirkli ayı,
Xalqın da ki, yox sayı,
Keçirikən körpüdən
Körpü söküldü yerdən.

Molla Zürafə, Ulaq
Mafə ilə bütün xalq,
Çayda islandı suda
Qüsl olundu ayı da...
10.01.2006

Milçəyin təqdimatı

Söylədi milçək:
“- Mənəm ən göyçək!”
Güzgü üstündə
Özünü görəcək.
“Musiqilidir
Qanadlarım da,
Səs salır onlar,
Uçan zamanda.
Çoxdur tərifim,
Hansı deyim?!
Ayaqyoludur,
Zibillik-yerim...”
08.05.2006

Od və su

Od tuğyan etdi
Suyu qaynatdı,
Onu qazanda
Möhkəm oynatdı.

Odur ki, qabdan
Su daşdı çölə,
Odu söndürdü
Döndərdi külə.

Birliyin gücü

Buludu lağa
Götürdü bir arx:
“- Sən bunun pənbə
Vücuduna bax!”

Bulud səmädən
Damlatək endi,
Yerdə birləşdi
Ümmana döndü.

Lağ eyləyən arx
Ümmanda itdi,
Lil ilə doldu
Ömürü bitdi...
09.05.2006

Sağsağanın minnətdarlığı

Bülbülün cəh-cəhini
Eşidəndə sağsağan,
Özünün cır səsi ilə
Hamıya etdi bəyan:

“Bütün bu mahınları

Yazıbdır mənim babam.
İndi bülbul oxuyur,
Sağ olsun, minnətdaram!:"

Tənbəlin arzusu

"- Yenə əriyəcək qar,
Zəhlə tökəcək sular.
Əvvəl palçıq, sonra toz,
Yayada da istiyə döz!..."

Baharın gəlişini
Sevməyirdi boz ayı,
O yatmaq istəyirdi
Bütün baharı, yayı.

"Qonaqpərvərlik"

Hörümçəyin toruna
Düşdü iri bir milçək,
Onu sanki, bələkdə
Bağladı ac hörümçək.

Sonra istehza ilə,
"Xoş gəlmisən! " söylədi,
"Arxayın ol, yat, dincəl!.."

"Qonağını" yellədi...

10.05.2006

"Şöhrət və qürur" sahibləri

Qoduq özünü öydü
Bir dayçanın yanında,
Dedi, "şöhrət, qürur var
Nəslimizin qanında.
Hətta insanlar minər
Yerimərik əsla biz.
Əgər ki, böyrümüzə
Dürtməsələr iynə, biz!"

10.05.2006

Məqsədli tərif

Dəvət etdi yarışa
Bir yabı bir eşşəyi,
Yarışa hakim seçdi
Yoldan ötən köşəyi.

Dedi, "ədalətliyə,
Bu boynundan bəllidir,
Kim sənə şübhə etsə
Bil ki, o kəs dəlidir!"

"Ayaqlarım yalındır"

Təpik atmaqda eşşək
Bəhsə girdi at ilə,
"- Vurram, meyidin qalar!"
Söylədi nifrət ilə.

“Təəssüf olsun ki, mənim
Ayaqlarım yalındır,
Sənin isə silahın
Ayağında nalıqndır.”

Nataraz razılıq

“- Belimizdə gəzdirək
Sən məni, mən də səni,
Bu minvalla otlayaq
Gəzək çölü, çəməni.”

Zürafəylə bir olaq
Əldə etdi razılıq,
Amma aralarında
Alınmadı tarazlıq.

Zürafənin belinə
Minə bilmədi ulaq,
Ulaqdan hündür oldu
Zürafədə dörd ayaq.
10.05.2006

“Zəhər dadır”

Dışdonduran bulağın
Suyundan işdi ulaq,
Sancılandı, söylədi,
“Zəhər dadır bu bulaq!”

Şikayət

“- Diyircəkli qələmlər
Xalqı tənbel edibdir,
Mürəkkəbli yazılar
Unudulub gedibdir!”

Diyircəkli qələmdən
Diyircəkli qələmlə
Ayı yazdı şikayət,
Ona etdi də töhmət...

Axmadan axmaq

Çaladakı lil suyu
Həvəslə içdi ulaq,
Dedi, “nəyimə lazım
Dışdonduran buz bulaq?!
Bulaq yolu pusquda
Qoy gözləsin canavar,
Anlasın ki, dünyada
Ulaqdan da axmaq var...”

Çaqqalın iradı

Ayının adı günündə,
Çaqqal da söz söylədi,
Sərxoş idi, ayıya
Belə irad eylədi:

“-Arzum budur ki, ayı
Yeməsin iylənmiş ət,
Çünki onun artığı
Bizlərə olur qismət...”

Tülkünün mühakiməsi

“-Ov haqda qanunları
Çaqqal pozubdur tamam,
Qurbağanı ovlayır
Nahardan sonra – axşam!”

Çaqqalın “dayı”sı

Götürmüşdü özünə
Çaqqal ayını “dayı”,
Çünki ayı ağacdən
Salırdı armud “payı.”

Qorxudan intihar

Qoyun çaqqalı görçək
Qorxdı ondan, bərk qaçdı,
Uçurumun üstündən
Dərin dərəyə aşdı.

Söylədi gülə-gülə,
Çaqqal böyük fəxr ilə:
“-Məni sevən bu heyvan
Özünü etdi qurban!”

İlan

Kərtənkələni uddu
Bir ilan aram-aram,
Dedi, əgər istəsəm
Timsahı da udaram!

Qorxağın izahatı

Qorxaqdı kərtənkələ,
O hamıdan qaçırdı,

Elə bərk qaçırdı ki,
Sanki, qanad açırdı.
“Hazırlaşırım deyir,
Qaçış üzrə yarışa”,
Ona lağ edənləri
Bu cür salırdı başa...

16.05.2006

Xəbərdar edirəm

Quyruğundan zıncırov
Asdırmışdı bir ilan,
Deyirdi, söyləməyin
Mənə nagahan çalan!

Koramalın etirazı

“-Qırmızı kitabdadır
Bir çox rəngli heyvanlar,
Qırmızı rəngdə mənəm,
Səhvən yazılıb onlar!”

“Alaq edirəm”

İlbiz göy-göyertini
Dibindən biçdi, yedi,
“Əkini alaq-otdan
Təmizləyirəm”, dedi.

“Zalımlar” ölkəsinin bəyanatı

“-Məzlumlar” ölkəsinə,
Hücum edək gərək biz,
Çünki saymayır bizi
Ölkənin şahı ilbiz!

“Təhlükəsizlik” idarəsində

Fikir verin, baxın siz,
Buynuz çıxardıb ilbiz.
Ona göz qoymalıyıq,
Hər dəqiqə, hər an biz.

“Geyimə nəzarət” idarəsində

Yarasa öz imicini
Dəyişibdir gör ki, necə,
Qanadından lələkləri
Çəkdiribdir bircə-bircə.
Heç utanmır qanad açır
İndi tamam lüm-lüt uçar...
15.05.2006

Yarasa

“-Çox gözələm, göz dəyər,
Hamıdan qaçıram mən.
Gündüzlər gizlənirəm,
Axşamlar uçuram mən”.

“Qəhrəman” pişik

“- Pələng ceyran ovlayır,
Mənsə tuturam siçan,
Belimi tumarlayır
Mənə heyrandır insan”.

Mübahisə

Duz ilə şəkər tozu
Möhkəm girdilər bəhsə,
Rənginin ağılığından
Etdilər mübahisə

Məhkəmə qərarıyla
Suda həll edildi “iş”,
Məlum oldu onların

Heç rəngləri yox imiş.

Qurbağa

Qurbağa quruldadı,
Dedi, “göy guruldadı”.

Rüşvət və hörmət

Yoldan keçənə hürdü,
Bir it, həm də uladı,
Ona yem atanlara
Quyruğunu buladı...

Alver və menyu

Qəssab şirlə şirbala
Yemidilər ət daha,
Çünki, ət satılırdı
Son zamanlar çox baha.

Tülkü dedi:

“-Şir dərisindən papaq
Etdirmişəm sifariş,
O mövsümü bağlıdır
Budur ki, baş tutmur iş”.

Siyasət

“Tülkülərin dərisi
Qoturludur, deyirdi,
Şirlərin dərisini
Tülkü reklam edirdi”.

Xadimə tülkü

Şirə qulluq edirdi,
Tülkü hər buyuruq ilə,
Mığmığalar qovurdu,
Üstündən quyruq ilə.

Meşədə heyvanlara
Söyləyirdi bu xanım
“Şir mənə söyləyib ki,
İstəyirsiniz al canım!”

18.05.2006

Tülkü və xoruz

Tülkü kənddə xoruza
Dedi, gedək şəhərə,
Orda səni gözləyir
Neçə-neçə çil fərə...

Tülkü elan yazdı ki,

“-Boynunda uzanaram
Məni vurmayan kəsin,
Xəz paltonu neyləyir?

Bədənəmlə isinsin”...

Tülkünün səfvi

Tülkünün səsi batdı
Böyük konsert zamanı,
Çünki, səhər içmişdi
Səhvən lax yumurtanı.

Sabiq ferma müdiri

Nə vaxt toyuq ətini
Reklam edirdi qəzet,
Tülkü bükür, çəkirdi
Quş tükündən siqaret.

Tülkü uladı bərkdən:

“-Mənəm meşənin şahı,
Məndən başqa heç kəsdir!”
Şiri gördü, qorxudan
Əli-ayağı əsdi...

“Qızım hələ körpədir”...

Tülkü çaqqal bəy üçün
Tərif etdi özünü,
Min nazü-qəməzə ilə
Belə dedi sözünü:

“Qızıma elçi gəldi
Pələngin oğlu Bəbir,
Cavab verdim, körpədir,
Qızım hələ süd əmir”...

“Get tayını tap!”

Tülkü xanım pələngi
Gözaltı eyeləmişdi,
“Ərə getmək fikrim var” ,
Eyhamla söyləmişdi.

Pələnginsə varıydı
Sevimli bəbir yarı,
Tülküyə nişan verdi
İdbarsifət kaftarı...

Təsəlli

Çaqqalgildə tülküyə
Daraşdı çoxlu birə,
Möhkəm qaşındı canı
Tülkünün birdən-birə.

Dik atılan tülküyə
Çaqqal dedi, darıxma,
Kiçicik birələrdir,
Narahat olma, qorxma!

Kaftar və “ölü”

(olmuş əhvalat – təmsil və ya gülməcə)

Qəbirdə dirilmişdi,
Sətəlcəmdən bir ölü,
Çıxa bilmir, görmürdü,
Qəbir içindən çölü.

Bu zaman bir gərəşən
Qəbiri qazdı, deşdi,
Qazdığı deşik yerdə
“Əli” möhkəm ilişdi.

“Ölü bərk yapışmışdı
Pəncəsindən kaftarın,
İçindən dartdı çölə
Kaftar onun məzarın”.

Uçurumun üstündə
Olduğundan qəbirstan,
Kaftar aşdı dərəyə,
Evə yollandı insan...

Qurbağanın monoloqu

“Özüm suyun altında,
Gözlərim su üstündə.
Gölməçədə üzürəm,
Quruda da gəzirəm.
Hər yerdə var nəfəsim,
Bülbüldən gözəl səsim.
Adım var – qurbağayam
Hörmətli bir ağayam!”

“Vicdan yiyəsi”

Parçalayıb heyvanı
Timsah yeyəndən sonra
Gözlərindən yaş axır...
“Ürəyim çox kövrəkdir,
O hamıya söyləyir –
Qəlbimi vicdan sıxır!”

29.05.2006

Bayquşla tanışlıq

Pişik gördü bayquşu
Diksindi və duruxdu,
Dedi, yəqin pişikdir,
Amma quyruğu yoxdu...

Tutuquşu

“-Tutuquşu axmaqdır!”
Tutuquşu deyirdi,
Qarğa ona demişdi,
O da təkrar edirdi.

“Səs dərmanı”

Cır səsli idbar bayquş

Bülbül əti yeyirdi,
“-Səsim üçün dərmandır!”
Lovğa-lovğa deyirdi.

Konsert

Gah bülbülü, gah bayquşu
Yamsıladı bir çox quşu,
Söylədilər hər yerdə ki,
Konsert verdi tutuquşu.

Insanda nə qalıb ki?!

Ov tufəngi dodaq büzdü
Bir avtomat silaha:
-İnsanı öldürməkçün
Qırma da bəs eyləyər bil,
İnsan cılızlaşmışdır
“Avtomat” gərək deyil...
29.05.2006

“Təəssüf olsun!”

Atom nüvə silahı
Təəssüf ilə söylədi,
Əgər istəsəm yeri
Kainatdan silərəm,
Amma öz yerim olmaz
Bəs onda mən neylərəm?!

Kibrit və barıt

Barıt özündən razı
Sataşırdı hamıya,
Partlaram, uçarsınız,
Bircə anda havaya!..

Bunu eşidən kibrit
Dedi, qorxmayın ondan,
Onu yandıran mənəm –
Ehtiyat edin məndən!

Kibrit

Kibrit alışdı gecə
Ətrafa saldı işıq,
Dedi, günəşdən çoxdur
Yanmağımda yaraşlıq!

Aydın günəşə iradı

Gündüz vaxtı səmada
Günəş yandırır, yaxır,
Əsil incə gözəllər
Gecə seyrənə çıxır.

Kəlbətinlərin gileyi

Mıxlar axır zamanlar
İnadkar olmuş yaman,
Başı qopur, amma ki,

Özü çıxırmı taxtadan...

Arxalı pişik

“Pələng kimi nəhəngin
Dayısıyam,” söylədi,
Meşədə heyvanlara
Pişik bəyan eylədi.

“Təkcə siçanlar deyil,
Mənə baş əysin hamı,
Dünyada mənim kimi
Arxası olan hanı?”

Həyat dərsi

Kaftar öz balasına
Belə etdi nəsihət,
Dedi ki, məndən öyrən,
Həyatımdan al ibrət:
Meşənin şahı şirə
Gündə min yol təzim et,
Ondan qabağa düşmə,
Onun arxasınca get.
Belə etsən bil ki, sən,
Sümük, ət yeyəcəksən,
Hərgah qabağa düşsən
Ölümə gedəcəksən.
Bil ki, bizim nəslimiz
Hörmət edibdir şirə,
Arxasınca səyahət
Eyləmişik hər yərə...

Öküz və eşşək

Ot yüklənmiş eşşəyi
Öküz götürdü lağa,
Dedi, həvəsim yoxdur
Çəməndə otlamağa,
Yaxşı ki, gətirirsən
Öz üstündə otu sən.

Sən tək insana deyil,
Bizlərə də nökersən...

Onu dinlədi eşşək,
Məsum-məsum anqırdı,
Harınlaşmış öküzə
Sözü belə qandırdı:
- Gətirdiyim otu ye,
Möhkəm olsun bədənin,
İnsan palan tikəcək
Bizə, dərindən sən...

Simasızlar

Güzgü özünə baxdı
Üzbəüz bir güzgüdə,
Heç nə görə bilmədi
O güzgü, bu güzgü də.

“Sancı dərmanı”

Dəvə qanqal-tikanı
Xırthaxırtla yeyirdi,
Başqa heyvanlara o,
Məsləhət də edirdi:
“Qarında sancıları
Bu ot kəsir!” – deyirdi.

Rütbə

Kəpənək söylədi ki,
“İndi mən də bir quşam,
Uçuş yarışlarında
Bu rütbəni almışam.”
30.05.2006

Səhnə səni gözləyir!

Qoduğun qulağını
Dartdı onun xalası,
Ərk ilə tənbeh etdi,
Dedi, eşit, balası,
Hər saatda anqırma
Korlayarsan səsinə,
Bir az böyü, səhnədə
Göstər öz nəfəsini.

Söz aparıb-gətirənin cəzası

Saxsağan ilə qarğa
Telefonda danışdı,
Sözləri düz gəlmədi
Bir-birilə söyüşdü.

Hətta tüpürdülər də
Telefon – mikrofona,
Dəstəyi bərk çırpdılar,
Sındı, söz yetdi sona...

Eşşək dağladan “dahi”

Bir ayı bazardan bir eşşək aldı,
Dağlatdı, üstünə adını saldı:
- Dünyada yaşasın adım əbədi,
Dahiyəm, mən buna layiqəm, - dedi.

Xudpəsəndin kölgəsi

Şam ağacı milləndi
Nizətək göz üzünə,
Uzun kölgə yaratdı
Yer üzündə özünə.

Kölgəsiylə öyündü,
Dedi, izim qalacaq,
Mən olmaram, nə illər
Kölgəmdən zövq alacaq...

“Utancaq” kölgə

Bir yerdəcə durmurdu
Günəşdən qorxan kölgə,
Ora-bura qaçırdı
Yaman düşmüşdü bərkə.

Deyirdi istəmirəm
Görüm günəş üzünü,
Şəhvət ilə zilləyir
O mənə öz gözünü...

Xeyirxah “tədqiqatçı”

Ördək başını
Salırdı lilə,
Ayağı sudan
Qalxırdı çölə.

Tədqiq edirəm,
Deyirdi, lili,
Ekologiya
Pozulub xeyli...

Tülkünün qaz ferması müdirinə mesajı

Əgər ki, itdən
Ayıqdırsa qaz,
İtlərə çörək
Vermək yaramaz!

“Oxu, səsin gəlsin!”

- Bu səs kimindir belə,
Bayquş kimi ulayır?
Qırıltısı tikantək
Qulağımı dalayır...
Oxuyanı görmədən
Qarğa sual eylədi,
Cavabında balası,
“Mənəm, ana!” söylədi
- Oxu a bala, oxu,
Tanımadım mən səni,
Bülbüldən gözəl səsin
Qoy oyatsın meşəni...

Simasız şəxsiyyət

Cırcırma söylədi:
- Kim oxuyur, oxusun,
Züyy tuturam həmişə,
Şərəfli və əzizdir
Mənim Üçün Bu Peşə...

“Novator” müdir

Meşə rəisi Ayı
Dodağını yaşladı,
Sözə belə başladı:
- Dağın əsil simasını

Göstərməkçün xalqa biz,
Dağ üstündə meşəni
Qırmalıyıq tər-təmiz!..

Müdür və möhür

Rüşvəti doldururdu
Ciblərinə bir müdir.
Kazıya çırpılırdı
Lüt-üryan, yazıq möhür.
28.06.2006

Müşavirə

Cənab aslan təcili
Müşavirə çağırırdı,
Fabrikdə müdir olan
Ayı üstə bağırırdı:

- Müdir olduğun fabrik
Möhkəm tüstü buraxır,
Göyə ucalan zəhər
Azon qatına qalxır!..

- Günahkar fəhlələrdir!
Ayı durdu, söylədi,
Ekoloji durumu
Bu cür izah eylədi:

Dedi, vardır fabrikin
Bircə tüstü borusu,
Az-maz tüstü buraxır,
Nə gizlədim, doğrusu.

Amma, baxın, fəhlələr
Həddi aşırıblar tamam,
Çəkdikləri siqardan
Hətta boğulur adam...

Intervü

Intervü aldı
Bayquşdan qarğa:
- Nə vaxtdan xidmət
Edirsən xalqa?
- Kiçik yaşımdan
Ulayıram mən,
Səhnədə meydan
Sulayıram mən.
Kübar ailədə
Tərbiyə almışam,
Bu səbəbdəndir
Məşhur olmuşam –
Bayquş söylədi,
Bəyan eylədi.

Xoruz

Haq-nahaq banlayırdı
Bir xoruz bir həyətdə,

“Məşq eləmək lazımdır,
Deyirdi, hər sənətdə...”

Konsert

- Konsert olacaq!
Söylədi ayı,
Yay klubunda,
Bu gün, havayı.

İştirak edir:
Çaqqal, canavar,
Eşşəklə bayquş,
Qarğa və kaftar.

Qərb musiqisi,
Çalınacaq caz,
Səslənəcəkdir
Vokal da bir az

Buyurun gəlin,
Konsertə baxın,
Təkcə bülüllər
Gəlməsin yaxın!

17.07.2006

Qoduğun iradı

Qoduğu şah qoydular
Eşşəklər ölkəsində,
Nəsihətlər səsləndi
Onun hər kəlməsində:

“Şah seçmisiz, sözümə
Əməl edin!” söylədi,
Ağsaqqal eşşəklərə
Rəsmən irad eylədi.

“Ürəyiyanan” sərçə

Sərçə qovladı
Cırcıramanı,
Amma ki, tuta
Bilmədi onu.

Söylədi, ona
Ürəyim yandı,
Özüm tutmadım –
Hələ cavandı...

19.07.2006

Qartalın dəvəti

Dovşan ovlamış,
Yemişdi qartal,
Çox yaxşı idi
Onda hal-əhval.

Hətta sərçəyə
Sataşdı da:

“Gəl mənimlə uç,
Azad səmada”....

Sərçə mühakiməsi

Hara uçurdu,
Hara gedirdi,
Sərçə qartalı,
Məhkum edirdi:

“Quşları nahaq
Ovlayır qartal,
Çəyirtgə ilə
Doludur mahal”...

Mesaj

Dovşan mesaj göndərdi
Ətyeyən heyvanlara,
“Quduz xəstəlik düşüb
Otyeyən heyvanlara”...

Birlik

- A qardaş, birlik yoxdur,
Bax bizim bu ölkədə!
Ayı donquldanırdı,
Gündə yüz yol, bəlkə də.

- Qurbağalar içində
Inanın ki, birlik var,
Biri dillənən kimi
Səs-səsə verir onlar...

Tənqid və nəticə

Cırcıramanı tənqid
Etdi hər ağzı göyçək,
“Eyni cür oxumaqdan
Əl çəkməli o, gərək!”

Çarəsiz qaldı yazıq
Kvartet təşkil etdi
Oxudular xor ilə,
Öz səsi xorda itdi...

Doymadı, öldü

Udurdu çox zəhərli
Qurbağanı bir ilan;
Gördü ki, zəhər dadır
Peşman oldu həmin an.

İstədi ki, buraxsın –
Əyri diş qoymadı,
Uddu, öldü, dedilər:
“Açgöz öldü, doymadı”...

İçiboş kələm

Kələm öz yarpağını
Bükürdü birər-birər,
İçi boş olduğunu
Qorxurdu baxan görər...

Ağsaqqal

Şaftalının üzünü
Tük basmışdı təməmə,
Deyirdi, "meyvələrin
Ağsaqqalı mənəm, mən!"

Əbləh xoruzlar

Bir toyuq üstə
Möhkəm dalaşdı,
İki çil xoruz
Qana bulaşdı.

"İkiniz də rədd olun!"
Toyuq söylədi,
"Mənim ərim var",
Bəyan eylədi...

Canavar

Bir qoyun dərisini
Möhkəm бүkdü özünə
Qoyun görünmək üçün
Qayunların gözünə.

İmicini yaxşıca
Dəyişdirə bildi o,
Amma ki, görünürdü
Arxasında quyruğu...

Tülkünün vəsiyyəti

Tülkü qocaldı heyhat
Dişləri tam töküldü,
Gözləri də görmədi,
Qədd-qaməti бүküldü.

Toyuq tuta bilmədi,
Təqətdən düşdü tamam,
Ona əlçatmaz oldu
Ən çox sevdiyi təam.

Gördü daha ölürəm,
O, vəsiyyət eylədi,
"Mənə toyuq ətindən
Ehsan verin!" söylədi...

Ulağın qənaəti

Necə ki, sahib oldu
Ulaq şahlıq tacına,
Təməmə valeh oldu
Öz ağlının gücünə.

Düşündü ki, axmağı
Xalq seçərmə pədişah?
Yəqin ki, ağıllıyam...
Sevincindən çəkdi ah.

Qarğanın şeiri

- Gecə səhərə qədər
Hey yazmışam, pozmuşam,
Qar...qar... eylədi qarğa,
Dedi, şeir yazmışam.

Yaxşı şeirdir, amma...
Yazdığım şeiri xalqa
Özüm oxuyam gərək,
İzah edəm fikrimi,
Oxucu eyləsin dərk...

Musiqiçi

Musiqi təhsilini
Xaricdə aldı bir quş,
Səsini dinləyənlər
Ona ad verdi: "bayquş"
26.07.2006

Siçan və pişik

Siçanın quyruğunu
Qopartmışdı boz pişik,
Ərzaq olan anbarda
Gecə çəkərkən keşik.

Siçan isə deyirdi:
- Sındırmışam dişini,
Az qalıb, boz pişiyin
Bitirəcəm işini...

"Görüşməyə gəldim..."

Siçan dişilə sökdü
Taxta divarı, deşdi,
Deşiyin ağzındaca
Boz pişiyə "ilişdi".

Salam ərz etdi əvvəl,
Boz pişiyə əydi baş,
"Görüşünə mən sənin,
Dedi, gəlmişəm, qardaş!"

Ulağın natiqliyi

Mitinqdə söz verildi
Ağsaqqal bir ulağa,
Çıxışını dinləyən
Pambıq taxdı qulağa.

Sərçə

Ətcə bala çıxartmışdı

Sərçə öz yuvasında,
Cik-cik... edirdi onlar
İsti yay havasında.

“Görün necə oxuyur
Balalarım bülbültək
Onlarda istedad
Qiymət versin xalq, gərək!”

Hamıya bircə-bircə
Deyirdi ana sərçə...

Heyvanların seçimi

Heyvanlar zürafəni
Meşədə seçdilər şah,
Çünki, hamıdan uca
Olmalıdır padişah...
03.08.2006

“Eh, cavanlıq!”

At nallayan nalbəndə,
Eşşək baxdı, hey baxdı,
Qəlbi kövrəldi onun
Gözlərindən yaş axdı.

Dedi ki, tez qocaldım,
Cavanlıq getdi əldən,
Vaxt var idi yarışda
Atları ötərdim mən.

Eşşəyin quyruğu

Bağladılar kəhəri
Eşşəyin quyruğuna,
Eşşək qanrıldı geri
Rişxəndlə baxdı ona.

Söylədi ki, nəhayət
Nail oldun ay ağa,
Mənim kimi gözəlin
Arxasına baxmağa...

Onlara boz canavar
Hücum çəkdi bu zaman,
At dartındı, eşşəyi
Məhrum etdi quyruqdan.
04.08.2006

“Sən hələ yaşa...”

Ad günündə eşşəyi
Təbrik etdi canavar,
Dedi, arxayın yaşa,
Nə qədər ki, dünyada
Məzlum heyvan – qoyun var.
04.08.2006

Kimdir əsir?

Sirk müdiri tülki bəy
Dedi, baxın qəfəsə,
“Şir mənim əsirimdir!”
Təqdim etdi hər kəsə.

Şir qəfəsdən çıxantək
Qorxudan əsə-əsə,
Müdür bəy qaçdı girdi
Şir saxlanan qəfəsə

Müdrilik əlaməti

Keçini şah seçdilər
Dedilər saqqalı var,
Guya ki, müdrək olur
Dünyada saqqallılar...

İldırım

İldırım çaxdı gecə
Işıqlandı çöl, çəmən,
Guruldadı sonra da
Söylədi, “günəş mənəm!”

Pişiyin etirafı

Güzgüdə görcək özünü, dedi,
İri, bədheybət, qara bir pişik:
“Haqıdır siçan, neyləsin yazıq,
Məni görəndə axtarır dəşik!”

13.08.2006

“Meymuna bax!”

Son dəbdə geyinmişdi
Şəhər əhli bir meymun,
Bədənini yarısı
Açıqda qalmış onun.

İstəyirdi cəlb etsin
Kiminsə diqqətini,
“Meymuna bax!”, görənlər
Verirdi qiymətini..

Zatıqırıq

Şəhərdə sakın bir it
Həna yaxdı saçına,
Dəridən uzundaban
Çəkmə geydi qıçına.

Alicənab zat kimi
Hamı tanıdı onu,
Həsəd ilə süzdülər
Onun incə boyunu.

Zatına sadıq bu it

Bir gün möhkəm uladı,
Hamı anladı ki, o,
Adicə bir tuladır...
13.08.2006

“Vacib Məsələ”

- Xoruzlar banlayanda
Narahat oluruq biz,
Vaxtsız şirə buraxır
Səhər, axşam, mədəmiz.

“Böyük Ali Məclisdə”
Möhkəm fikirləşdilər,
Axır ki, bir blokda
Tülkülər birləşdilər.

Bu “vacib” məsələni
Gündəliyə saldılar,
Xoruzların banlamaq
Hüququnu aldılar.
20.08.2006

Zürafənin iradı

Ayı qəzəl yazmışdı
Zürafə də oxudu,
Çox axtardı, qəzəldə
Onun adı yoxuydu.

“Sərvi boylu gözəlim”
Yazırdı ayı şair,
“Şəm” nə bilim “pərvanə”,
Sair, sair və sair...

Böyük Ayı şairə
İrad etdi Zürafə,
“Səhvlərə yol verirsən,
Söz deyəndə hər dəfə”

“Zürafə boylu yarım”
Yazsa idin əgər sən,
Bax, onda bilərdim ki,
Sən həqiqi şairsən!..

“Tamsız meyvə”
Möhkəm acmışdı meymun
Bananı soydu, yedi,
-“Tamsız meyvə imiş bu”...
Öz-özünə o dedi.

Bir az keçdi, atdığı
Qabıqları götürdü,
İştah ilə çeynədi,
Mədəsinə ötürdü.

Ah, cavanlıq...

Tülkü çox qocalmışdı
Tuta bilmirdi cücə,

Darıxmaqla keçirdi
Hər bir günü beləcə.

İndi musiqi ilə
O, təsəlli alırdı,
Cibində telefonu
“Cücələrim” çalırdı...
22.08.2006

Çaqqalın qisməti

İki ayı ağacda
Armud üstə dalaşdı,
Ağac sındı, ayılar
Dərin dərəyə aşdı.

Dərədə də diddilər
Bir-birini o ki, var,
Çaqqala qismət oldu
Yerə düşən armudlar.

Siçanların mitinqi

“- Zəlil olsun, xar olsun,
Yekəqarın boz pişik,
Heç utanmır, gizlənir,
Anbarda güdür deşik”.

“- Siçan tutmağa görə
Ar olsun boz pişiyə!
Qiymət qoymur nəslinə -
Pələng boyda kişiyə...”

Söyüş, qarğış çox etdi
Siçanlar boz pişiyə,
Pişik görünən kimi
Hamı qaçdı deşiyə.

Mötəbər bir məclisdə pişiyin çıxışı

“- Nə olsun ki, siçandır,
Bizim əsas yemimiz,
Hamı bilir, pələnglər
Nəslindəndir əslimiz ”

Büllur qabın “xidməti”

Büllur qaba bulaqdan
Tökmüşdülər təmiz su,
Əslində olduğu tək
Şəffaf görünürdü o.

Büllur qabsa hamıya
Başqa cür söyləyirdi,
Lovğa-lovğa danışır,
“Xəbərdar” eyləyirdi:

Özünü şəffaf bilib
Çox da öyünməsin su,
Onu şəffaf göstərmək –

Mənim xidmətimdir bu!..

Yar olan kim, xar olan kim...

Daraq qəlbən sevdiyi
Saçlar ilə görüşdü,
Sığal çəkdi, daradı,
Onlar ilə öpüşdü...

Qurtaranda işini
Atıldı dolab üstə,
Saçlar üstə vuruldu
Sancaqlar dəstə-dəstə.

Gözəl saçlar indi də
Sancaqlara yar oldu,
Unuduldu cəfakəş
Daraq sonda xar oldu.

Düzün əyri sonluğu

Xətkeş düz xətlər çəkdi
Dairənin içində,
Sonu bitdi düzlərin
Heyhat, əyri biçimdə...

“Qastrola gedirlər”

Sərçə cırcıramanı
Qovdu, tutdu havada,
Dimdiyində sərçənin
Oxudu cırcırma.

Lağ etdilər görənlər:
“- Oranjiman” edirlər,
Cırcırma və sərçə
Qastrola gedirlər...

Üslub və prinsip

Polad bıçaq qayçıyı
Hər yerdə pisləyirdi,
Qayçı da ki, bıçağa
Lap nifrət bəsləyirdi.

O da, bu da özünü
Tərifə tələsirdi,
İşlərisə bu idi ki,
İkisi də kəsirdi.

15.10.2006

Böyük ki, deyil...

Qoduq elçi göndərdi
Ulaq bəyin qızına,
İstədi bu gözəli
Arvad etsin özünə.

- O ki, hələ körpədir,
O nə bilir ər nədir?

Bu cür cavab eylədi,
Qız anası söylədi.

Qızı eşitcək bunu,
“Dayça fəth edib məni,
Dedi, hələ keçən il,
Qoduq isə dayçadan
Kiçikdir, böyük deyil!..”

Heyvanlar və insanlar

- Dik durursa quyruğu
Keçi xəcalət çəksin,
Onun intim yerini
Görən tələ neynəsin?

- Xoruzlar göz önündə
Toyuqlara minirlər,
Bunu görən fərlər
Əsəbi, deyirlər.

Narazılıq edirdi
Heyvanlar son zamanlar,
Deyirdilər, lüt gəzir
İndi həтта insanlar...

Abırsız tərbiyəçilər

Meymun xanım məclisdə
Danışdı naz ilə,
Paltarından çıxmışdı
Bədəni tamam çölə.

Aparıcı o idi
Bu məclisdə deyəsən,
Yarıçılpaq, lüt idi
Qonaqlar, gəl görəsən...

- Deyidi ki, gəncləri
Tərbiyə edək gərək biz,
Bu yöndə olmalıdır
Bizim əsas işimiz!

Gecə və gündüz

Yola getmirdi gecə
Üzüağ gündüz ilə,
Özlərini hər biri
Təqdim edirdi belə:

Gecə: “- Hamının eyibini
Pis üzünü örtürəm,
İstəyirəm hər kəsin
Qüsurlarını itirəm.”

Gündüz: “- Göstərirəm hamının
Olduğutək üzünü,
Mən güzgüyəm, hər insan
Məndə görür özünü
İslah etməmək olmaz

Gizlətməklə qüsuru,
Saflaşdırmaq gərəkdir
Hər adamda şüuru.”

Eşşək arısı və hörümçək

Hörümçəyin toruna
Eşşək arısı düşdü,
Hörümçək qorxusundan
Kiçikləşdi, büzüşdü.

Arı vızıldadı bərk
Toru tamam sökərək,
Tor çəkməyə icazə
Dedi, alaydın gərək!

Mənəm həşaratların
Iri nümayəndəsi,
Bundan belə görməyim
İncidirsən bir kəsi.

Sən də bal arısıtək
Çiçəklərdən yığ şirə,
Şan-şöhrətin yayılsın
Dildən-dilə, hər yerə.

Düzdür ki, məndə yoxdur
Bal toplamaq vərđişi,
Mənim əvəzimdə sən
Görməlisən bu işi.

09.11.2006

Tülkü rəhbər olursa...

Müşədə elm, təhsilə
Bic tülkü rəhbər idi,
O, elmə yox rüşvətə
Əslən həvəskar idi.

Deyirdi toyuq əti
Zehni eyləyir iti,
Təsdiq edibdir bunu
Yenot – çaqqal heyyyəti.

Qəbuluma kim gəlir
Toyuq gətirsin, gəlsin,
Bununla da özünü
Təhsildə xadim bilsin

09.11.2006

“Toyuq nə şeydi ki...”

Ac tülkü bir çaqqaldan
Almaq üçün toyuğu,
Nişan verdi çaqqala
Yerdəki bir oyuğu.

Söylədi, bu oyuqda
Görmüşəm, dovşanlar var,
Tənbəldir, qaça bilmir,
Yaman kökəlib onlar

Toyuğu ver, saxlayım,
Başını sal oyuğa,
Dovşan ətini yesən
Meyl etməzsən toyuğa...

Tülkü siyasəti

Canavarın saçını
Qırxdı bic tülkü dəllək,
Dedi, eynən qoyuna
Oxşayasan sən gərək.

Fermaya müdirliyə
Namizəd verrik səni,
Sən də əsirgəməzsən
Bizdən yağlı tikəni...

Baiskar kürsü

Müdirlik kürsüsündə
Ayı şişmişdi yaman,
Kürsünü pisləyirdi
Dost-tanış gələn zaman:

- Vallah, bu kürsü ki, var
Pis günə qoyub məni,
Qarnım şişib, yoxsa ki,
Durub öpərdim səni...

Şikayət

İclasda tənqid etdi
Ayı ağacdələni,
Dedi, narahat edir,
Koğuşdakı dələni.
Şikayət yazmış dələ
Ağacdələndən mənə,
Məndən də “yuxarıya”
Yazmaq istəyir hələ...

Məhəbbətin sübutu

Peyinlikdə bir neçə
Soxulcan tapdı xoruz,
Toyuqları səslədi,
Dedi, “tez gəlın ay qız,
Öz əlimlə yedirim
Sizi doyunca, bir-bir,
Görün ki, sizə sevgim
Qəlbimdə nə qədərdir!...”
06.05.2007

Tarixi həqiqət

Tülkü kitab yazmışdı,
“Qoyunların həyatı”
Heyvanlara kitabın
Gedirdi təqdimatı.

Söz aldı boz canavar
Tamam çıxdı özündən,
Söylədi ki, qoyunlar
İtməli yer üzündən!

Çünki, tülkü yazıbdır
Həqiqəti nəhayət,
Bir zamanlar qoyunlar
Otlamır, yeyirmiş ət...
19.11.2006

Kölgə

Hər kəsin arxasınca
Sürünməkdəydi kölgə,
Onu saya saldılar,
Düşünürdü o, bəlkə...

Kölgənin gileyi

“-Hər bir kəsin arxasında
Bir dağ kimi durmuşam mən,
Əzəmətin və vuqarın
Heykəlini qurmuşam mən.

İzləsəm də hər adamı,
Qorusam da addım-addım,
Təəssüf olsun yoxdu mənim
Mükafatım, fəxri adım...”

Baş və ayaq

Kefi kök olanda baş
Sataşırdı ayağa,
Onu qoyurdu lağa.

Günahkar olandasa
Sanki kömək umurdu,
Göz dikirdi ayağa.

Yersiz qürur

Ayaqqabı özünü
Yaman dartırdı, yaman,
Onun yiyəsi onu
Toya geyinən zaman.
01.12.2006

Təzad

Gülü koldan üzgülər
Güldanlara düzgülər
Sonra da qulluq edib
Qoymadılar ki, yana,
Tər-təmiz su tökdülər
Gül qoyulan güldana.

Diktator

Qap-qara göstərirdi

Bütün rəngləri eynək,
Hakim olsun dünyada
Deyir, qara rəng gərək!

Ulağın qulağı

Nəsihət çox etdilər
Gönüqalın ulağa,
Sağ qulaqdan dinlədi
Ötürdü sol qulağa

Müəmma

Uzunqulaq bir ulaq
Eynək taxdı gözünə,
Güzgünün qarşısında
Durdu, baxdı özünə.

Dedi, gör ki, necə də
Ziyalı görkəmə var,
Niyə mənə lağ edir,
Görəsən bu insanlar?
02.12.2006

“Müəmma”

Otlaqda qoyunlara
Bir ulaq dərd danışdı,
Ona aid bir işi
Anlamağa çalışdı:

“-Yeriyirəm nuxtamı
Dartır məni minən kəs,
Dayanıram, arxamı
Niyə bizləyir o, bəs?”

Ulağın sevinci

Atın yüyən-yəhərin
Bağladılar ulağa,
Ulağın sinəsində
Ürəyi döndü dağa.

Düşündü ki, “dünyada
Dərdim qalmadı daha
Yəqin məni hədiyyə
Verəcəklər padşaha...”
02.11.2006

Yalançı görkəm

Şar dolmuşdu yel ilə
Yaman fürsətləyirdi,
Görkəm, əzəmətindən
Hamıya söyləyirdi.

İynə toxunan kimi
O, partladı bir anda,
“Monolit” görkəmindən
Əsər qalmadı onda.

Ədalətsiz qiymət

Dəri ayaqqabını
Biz deşdi, iynə tikdi,
Hamı da söylədi ki,
Tikməkdə iynə təkdi...

Bekarçılığın bəlası

Çox işlənirdi
Tikirdi iynə,
İşsiz dayandı
Pas düşdü ona.
Daha üsküksüz
Tikə bilmədi,
O, paltarı yox
Barmağı dəldi.

Avropa mədəniyyəti

Afrika qitəsində
Söz yayıldı hər yana,
Avropalı eşşəklər
Yığışacaq meydana.

Car etdilər hər kəsə:

Yerli eşşəklər gəlsin
Mədəniyyət öyrənsin,
Bunlar da onlar kimi
Yeni dəbdə geyinsin.

Tikan və gül

Gül kolunda bitdi tikan
Ki, yeməsin kolu heyvan,
Gül sevildi, dərildi də
Lənətləndi yazıq tikan...
15.12.2006

Barama qurdu

İpəkqurdu hamıya
“Ev tikirəm”, söylədi,
Yeni evə dostları
Qonaq dəvət eylədi.

Bir ay keçdi, tikinti
Qurtardı, çatdı başa,
Gözəl tikilmişdi ev,
O, sanki, bir tamaşa.

Evə qonaq gələnlər
Yol tapmadı içəri,
Yoxdu qapı, pəncərə -
Qonaqlar döndü geri.

Cinayət və cəza

Bircə kələm yemişdi

Bostandan bir boz dovşan,
Tutuldu, məhkəməyə
Verildi yazıq heyvan.

Məhkəmə sədri ayı,
Yüz il iş kəsdi ona,
Sonra da uzun ömür
Arzu etdi dovşana:

- Çalış ki, bu dünyada
Sən yüz ildən çox yaşa,
Bundan sonrakı ömrü
Halallıqla vur başa!

12.01.2007

Məsləhət və əməl

Çox yedi tülkü,
Kökəldi yaman,
Həkimə qaçdı
İstədi aman.
Dedi ki, mənə
Bir əlac eylə,
Arıqlamağın
Yolunu söylə.
Həkim tülküyə
Dedi, pəhriz tut,
Toyuq-cücəni
Ömürlük unut!
Tamah dişini
Ağzından çəkdir,
Çox yemək səni
Öldürəcəkdir...

Əməl eylədi
Həkim sözünə,
Kolbasa aldı
Tülkü özünə.
Çürük dişləri
Çəkirdi o, tez,
Yerinə qoydu
Məhkəm protez...

16.01.2007

Bayatı

Ayı təmsil yazmaqla
Olmaq istədi şair,
Çox düşüdü, tapmadı
Mövzu təmsilə dair.
Xeyli xiffət eylədi,
Bir bayatı söylədi:
- “Əzizinəm mən ayı,
Yuxularam qış ayı,
Əlimdən bir iş gəlməz
Çox yatmaqdan savay1.”

05.02.2007

Ulağın “cavanlığı”

Özünü qoduqlara

Belə təqdim eylədi,
Yaşlı ulaq ah çəkdi
Dərdli-dərdli söylədi:

- Vaxt varı idi üç atın
Yükünü çəkərdim mən,
Heyif ki, cavanlığı
Əlimdən aldı zaman...

Nəslən “gözəl” olanlar

Meymun öz balasına
Dedi, çox oxşayırsan
Gözəllikdə sən mənə.
Mən də cavanlığımda
Gözəldim, bənzəyirdim
Öz rəhmətlik anama...

Modabaz ulaq

Ulaq xanım geyindi
Cins şalvarı əyninə,
Uzun qayışlı, kiçik
Çanta saldı çiyninə.

Dikdaban çəkmə geydi,
Eynək taxtı gözüne,
Güzgüyə baxdı, baxdı...
Məftun oldu özünə.

Dedi, kəsdirmək qalır
İndi başdan qulağı,
Qulaqsız yəqin heç kim
Tanımaz mən ulağı.

“Postmodernizm duyulur”

Yazarlar məclisində
Şair quşlar çox idi,
Bülbül, bayquş, sağsağan
Öz şeirini oxudu.

Sonra sözə başladı
Tənqidçi tutuquşu
O ki, var tərif etdi
İdbarsifət bayquşu.

Dedi, üslub köhnədir
Bülbül zənguləsində,
Postmodernizm duyulur
Bayquşun nəfəsində...

Sosial yardım

Sosial yardım üçün
Toyuq ərizə verdi,
Bir az yüngüllük tapdı,
Dərindən nəfəs dərdi.

Düşündü cücələrə

Verərlər doyunca dən,
Yardım haqda sənədlər
Nə vaxt gəlsə şəhərdən.

Cavab gəldi, dedilər:
“Yumurtlayın, satın siz,
Sizə sosial yardım
Göstərə bilmərik biz...”
08.05.2007

Rüşvətxorun eyhamı

Nazir Ayının ağzı
Tamam zəhər dadırdı,
İclasda arılara
Sözü belə qandırdı:

“Xalq həyət – bağçasında
Ağac əkir, gül əkir,
Arılarsa şirəni
Güllərdən pulsuz çəkir.

Nə bir vergi verirlər,
Nə də ki, bal – dadaq biz,
Yəqin ki, söz qoyublar:
“Naziri aldadaq biz”!”

Böhtan

Boz pişik yedi
Ərzağı evdə,
“Siçanlar yedi!”
Dedi, hər yerdə...

Şərt

Siçanlar boz pişiyi
Məhkəməyə verdilər,
“Genosid edir bizi!”
Haray salıb dedilər.

Boz pişiksə onlara
Dedi, tutmaram sizi,
Rahatlıqla artırın
Bu gündən nəslinizi.

Bu şərtlə ki, deşikdən
Çölə basmayın ayaq,
Sanmayın ki, boz pişik
Yatıb, deyildir oyaq!..

Siyasi məsləhətçilər

Aslanın ad günündə
Qonaqlar lap çox idi,
Hamı möhkəm içmişdi
Ayıq olan yox idi.

Təmamən unutmuşdu
Cənab aslan özünü,

İdbarsifət kaftarın
Hətta öpdü üzünü.

Tülküyə süzdü şərab,
Dedi: “iç ey qardaşım,
Siyasətdə tülkülər
Olmuş mənim sirdaşım.”
12.05.2007

Aslanın qohumu

Necə ki, tülkü qohum
Oldu cənab aslana,
Meşədəki heyvanlar
Hamı baş əydi ona...

“Hazırın nazirləri”

Aslan şaha müxalif
Olan kaftarlar idi,
Aslan ov ovlayantək
Deyirdilər bu ovun
“Proyekti” bizimdi...
12.05.2007

Gülməli, ağlamalı oyun

Qoyunun üst-başına
Qırmızı rəng çəktilər,
Lentdən bant düzəltdilər
Boynuna bərkitdilər.

Sonra da apardılar
Toyda kəsməyə onu,
Yazıq qoyun sevindi,
Qanmadı bu oyunu.

Zalımlıq arzusu

Pişik hürmək istədi
Ki, qorxutsun hər kəsi,
Çox çalışdı, it kimi
Onun çıxmadı səsi.

Çarəsiz qaldı pişik
Yazıqca miyoldadı,
Ayaqlara sürtündü,
Quyruğunu buladı.

Eşşəyin sifarişi

Nalbəndi ələ aldı
Eşşək çoxlu pul ilə,
Tapşırdı ki, nallasın
Atı taxta nal ilə.

Çünki atla eşşəyin
Olmalıydı yarışı,
Təpikatma zamanı
Sınmalıydı at başı...

Yarışda ilk təpikdə
Eşşək tir-tap uzandı!
At uddu bu yarışı,
Nalbənd də ki, qazandı.

“Kübar ol, bala!”

Eşşək oğlu qatıra
Tapşırdı ki, anqırma,
Xalq içində sən məni
Hərzə-hərzə çağırma!

Yeri gələndə kişnə,
Axtar, ara sən məni,
Eşidənlər səsini
Qoy bilsinlər at səni!..

“İstedadlı gözəl”

“-Bülbül kimi səsi var
Mənim gözəl balamın,
Sırlərini öyrənir
Musiqinin, muğamın.”

Qoduq anqıran zaman
Eşşək xanım söylədi,
Atın oğlu dayçaya
Onu təqdim etladi:

- Elçilər də çox gəlir,
Onu vermirəm ərə,
İstəyirəm göndərim
Oxumağa, şəhərə...

Təyinat

Qarğa bəy rəhbər oldu
Televizion məkanda,
İşçiləri dəyişdi
O, qısa bir zamanda.

Bülbül oldu xadimə,
Tutuquşu pionist,
Qarğalar xor oxudu,
Bayquş qoyuldu solist...

Dəvətnamə

Keçiyə dəvətnamə
Göndərdi boz canavar,
“Səndə olan saqqala
Yazdı ki, hörmətim var.

Oğlumun toyudur, gəl,
Toyda ağsaqqal ol sən,
Sənə olan sevgini
Gəlsən özün görərsən...”

Qurbağa və ilan

Yel tökdü şişirdi özünü yaman,
Qurbağa ilana rast gələn zaman.
Qorxudan əssə də onun ürəyi,
İlana o, belə bəyan eylədi:
- Heyif ki, yemişəm, məədəm doludur,
Yoxsa ki, udardım səni! – söylədi.
04.06.2007

Tülkü

Qurda bənzətmək üçün
Tülkü lələ özünü,
Quyruğunu qırıxdırdı,
Sürmələdi gözünü.

Tərif də eylədi o,
Öz-özünü o ki, var,
Dedi, “qurddan güclüyəm
Bunu bilsin heyvanlar!”

Qurd ona rast gələndə
Quyruğunu buladı,
Züngüldədi, boz qurdun
Ayağını yaladı...

“Vətənpərvər” ayı

“-Vətən! Vətən!” – deyirdi,
Ayı çox danışdırdı,
Hər yerdə baş olurdu,
Qıraqlarda dolaşırdı.

Bir gün düşdü bu ayı
Dörd ayaqdan tələyə,
Kömək üçün yalvardı
Dostu tülkü lələyə.

Tülkü onun halını
Görüb bic-bic qımışdı,
Lağ etdi, irad etdi,
İkibaşlı danışdı:

- Vətəni çox sevirsen,
Vətənin mərd oğlusan.
Vətənə qəlbdən deyil,
Əl-ayaqdan bağlisan...

“Cangüdən”

Cənab Ulaq Ayını
Dəvət etdi şəhərdən,
Dedi, dur gəl kəndə sən,
Ol yanımda cangüdən.

Mən yatanda üstümdən
Ağcaqanaq qovarsan,
Hamı görəcək ki, sən
Necə də cəngavərsən!

“Gecikmisən”

Ayı yarınmaq üçün
Meşə şahı Aslana,
Şeir yazdı, apardı
Təqdim eylədi ona.

Aslan güldü, söylədi:
- Gecikmisən, ay ayı,
Tülkü yazdı, aldı da
Məndən bəxşişi, payı.

Yer üzündə tapılmaz
Tülküyə bənzər şair,
Bir başqası onuntək
Yaza da bilməz şeir.

Bəhanə

Üzv yazılmaq adıyla
Beynəlxalq təşkilata,
Ölkə rəhbəri tülkü
Başladı islahata.

Neçə-neçə iş yeri
Salındı tay-dəyişik,
Pişik qovuldu çölə,
It evdə güddü deşik.

Çaqqal müdirlik etdi
Quş saxlanan fermada,
Eşşək də rəhbər oldu
At saxlanan tövlədə.

22.09.2007

Müsabiqə

Münsiflər heyyyətində
Oturandar çox idi,
Qarğa, bayquş, sağsağan... –
Orda bülbül yox idi.

Odur ki, yüksək ballar
Verildi bayquşlara,
Zəif qiymət yazıldı
Gözəl səsli quşlara...

Lovğa sağsağan

Toyuğun cücəsini
Aparırdı sağsağan,
Öyünüb deyirdi ki,
“Çalağanam, çalağan!”

İlanın məhəbbəti

İlan tutdu dovşanı
Özünü sardı ona,
Dedi, “sevirəm səni,
Qurban olum boyuna!”

Neçə-neçə söz dedi,
O, girdi dondan-dona,
Görənlər də inandı
Bu riyakar oyuna.

Əslini bəyəmməyənin aqibəti

Bulağın çeşməsindən
Su dum-duru axırdı,
Bulağı bəyənməyir,
Bulağa kəm baxırdı.

Xəndəklə axan zaman
Bulanır, olurdu lil,
Bir hala düşürdü ki,
Heç əvvəlki, lovğa su
Deyilmiş o elə bil.

“Günah”

Zənn etdi yumurtadır,
İlan uddu ağ daşı,
Həzm eyləyə bilmədi,
Axıtdı o, göz yaşı.

“Yumurta yeməklə mən
Dedi, etmişəm günah,
Gərək quş balaları
Tutub yeyəydim, vallah!..”

Xətkeş və qələm

Həqiqəti, yalanı da
Əyri-üyrü yazdı qələm,
Düz xətt çəkdi xətkəş ilə
Dedilər ki, düzdü qələm.

Rüşvətxor pozan

Qələm yazdı, hər nə yazdı doğru yazdı,
Rüşvət aldı, yazılanı pozan pozdu.
Sonra da ki, xalqa dedi, ey camaat,
Bu qələmin sözlərində yox həqiqət!

Həmrəng yox, həmxas oldu

Eşşəklə bir tövlədə
Bağlandı qara aygır,
Rəngini dəyişmədi
Eşşəktək oldu fağır.

Qarğanın tostı

- Yumurtadan çıxmamış
Qarıldayır cücəmiz,
Hamı bilir ki, necə
Əhli-söhbətlərik biz!

Sağlıq

Bayquş bəyin toyunda
Oynayarkən qartal xan,
Şərab süzdü, tost dedi,
Qarğa ilə sağsağan:

- Yaşasın bayquş bəylə
Rəhbərimiz qartal xan,
Bizlərə də pay çatsın
Onların artığından!

“Özüm duraydım gərək!”

It bağlıydı, çaqqallar
Hindən toyuq apardı,
Hin yiyəsi eşşək bəy
Haray-həşir qopardı.

“Haram olsun, söylədi,
Itə verdim çörək,
It damında gecəni
Özüm duraydım gərək!”

Gicitikan

“Tikan deyil, mən güləm!”
Söylədi o, hər zaman,
Ona əl dəyənləri
Yandırdı gicitikan.

Şöhrət tapdı, iz qoymadı

Adı dillərdə gəzdi
Ümmanlar üzdü gəmi,
Heç bir izi qalmadı
Dolaşsa da aləmi.

Təqlid etdi, ad qazandı

Bir şairi təqlid etdi
Tutuquşu şeir dedi,
Aləmə səs saldılar ki,
Tutuquşu şair idi.

Təqlid və nəticə

Bir bayquşun hər sözünü
Tutuquşu təqlid etdi,
Böyük beynəlxalq iclasda
Öz sözütək təqdim etdi.

“Gərəkdir ki, padşah bilsin
Bütün quşlar boz bayquşu,
Gündə onun yemi olsun
Üç-dörd bülbül, tutuquşu!”

Təltif etdilər

Musiqi məktəbini
Bitirdi qarğa, bülbul,
Qarğaya qızıl medal
Bülbulə verdilər gül.

Dedilər bülbullərin
Zamanı keçib daha,
Postmodernist qarğalar
Nikbin baxır sabaha...

“Kömək”

Filləri güllə ilə
Vurub, qırıb, çatdılar,
Onların dişlərini
Bazarlarda satdılar.

Axırda da guya ki,
“Köməyinə” yetdilər,
Fil adını Qırmızı
Kitabda qeyd etdilər.
22.01.2008

“Dovşan tuturam”

Tilovla balıq tutan
Şələquyruq tülküdən,
Ayı sordu, neylirsən,
Nə tutursan çayda sən?

Tülkü qanmaz ayını
Lağa qoydu, söylədi,
“Tilov ilə çaydan mən
Dovşan tuturam” dedi.

Uşaqlar üçün şeirlər (3-cü bölüm)

Balaca nağılcı

Babaya nağıl
Danışır Cavid,
Çox həvəslə bu
Balaca “igid”.
Deyir, ova mən
Meşəyə getdim,
Orda kiçik bir
Talaya yetdim
Gizlənmək üçün
Bir koma qurdum,
Tüfəng əlimdə
Pusquda durdum.
Bir də gördüm ki,
Gəlir bir tülkü,

Quyruğu iri,
Bir şələ, tüklü.
Part! Part! tülküyə
Atəş açdım mən,
Sənin aldığın
Bax, bu tufəngdən.
Patron boş idi,
Bərkdən səs etdi,
Tülkü qorxudan
Tez gözdən itdi...

27.06.2006

Üç və bir qarışqa (yanıltmac)

Bir dəni çəkişdirdi,
Üçmü, ya dörd qarışqa,
Üçü üzüldü yerdən,
Yerdə birindən başqa.

Dən – üstə üç qarışqa
Qaldırdı başı üstə,
Yerdə duran qarışqa
Yeridi asta-asta.

29.05.2006

Heydər Baba yoluyla (*Təngərüd kəndində məktəb binasının açılışı münasibətilə qızım Mədinə üçün*)

Xalqını çox sevirdi
Ulu Heydər Babamız
Ona min rəhmət deyir
Xalqımız, el-obamız.

Məktəb inşa etdirmiş
Əziz Mehriban ana,
Bütün uşaqlar, hamı
Saq ol! söyləyir ona.

Bizim də borcumuzdur
“Əla” qiymət alağ biz,
Olmalıyıq işgüzar,
Təbiyəli və təmiz.

Əziz Mehriban ana
Sizi əmin edirik:
Gələcəyə fərəhlə,
Heydər baba yoluyla,
Addımlarıq şərəflə!

25.09.2005

Böyüsün maral

Bizim buzovun
Adıdır – Maral,
Rəngi qəhvəyi,
Başında var xal.

Məni görəntək
Yanıma qaçır,
Həm də mələyir
Sanki, dil açır.

Yaşıl otlardan
Biçirəm ona,
Sığal çəkirəm
Onun boynuna.

Istəyirəm tez
Böyüsün Maral,
Balası olsun –
Adı da Qumral...

19.07.2006

Kənd həyatından lövhə

İldırım çaxdı, sanki,
Parçaladı göyləri,
Yağış möhkəm başladı
İslatdı dağ, köyləri.

Bir küncə qısıldılar
Tövlədəki buzovlar,
Anasına sığındı
Köp-körpəcə quzular.

İldırımdan diksindi
Qaşqa inək böyürdü,
Nənə əlində badya
Süd sağmağa yüyürdü.

Qaşovladı inəyi,
Yumşaltdı yelinini.
Ona bayatı qoşdu,
Tumarladı belini

Evə qayıtdı nənə
Badya dolu süd ilə,
Südü bişirdi, tökdü
Nəvələrə ad ilə:

- Aşur, Mədinə, gəlin,
İsti-isti süd için,
Sabahkı dərsləri də
Öyrənin nənə üçün...

21.07.2006

Toplanın yuxusu

Yatmışdı it damında
Balaca xallı toplan,
Mırıldanırdı hərdən,
Yuxu görürdü bu an.

Bir-neçə it yuxuda
Hücum çəkirdi ona,
Qıcırdaraq dişini
Batırırdı canına.

Bu zaman dostu Orxan
Ona köməyə qaçdı,
Oyuncaq avtomatla
İtlərə “atəş” açdı...

... Toplan! Toplan! Eşidib
Gözünü açdı Toplan,
Gördü onu çağırır
Balaca dostu Orxan.

Qaçdı Orxana sarı
Quyruğunu buladı,
Sevincək öz dostunun
Əllərini yaladı...

21.07.2006

Cırcırma

(uşaqlar üçün təmsil)

Cırcırma torpaqda
Qışı keçirmiş idi,
Öz ömründən altı ay
Orda itirmiş idi.

Yayın lap əvvəlində
Çıxdı torpaqdan çölə,
Özünü günə verdi
Həm də küləyə, yelə .

Qurudu əynindəki
Onun köhnə “paltarı” –
Çatladı tən ortadan
Göründü qanadları.

Uçdu qondu ağaca
Bu ilki cırcırma.
Oxuduğu mahnısa
Keçən ilkiydi amma...

Yarasa

Çəyirtgə ilə
Girdi savaşa,
Ona güc gəldi
Ana yarasa.

Qopartdı onun
Ayaqlarını,
Yerə söykənən
Dayaqlarını.

Sonra leşini
Dışınə aldı,
Balalarıyçün
Koğuşa saldı.

Həşəratları
Məhv edəndir o,
Yadda saxlayın
Uşaqlar, bunu!

22.07.2006

Kirpi

Öz belinə iynələri
Kirpi düzdü bircə-bircə,
Gündüz yatdı, ov etməyə
Yuvasından çıxdı gecə.

Payız idi, ağaclarda
Alma, armud yetişmişdi,
Yerə düşmüş bəziləri,
Kol-tikana ilişmişdi.

Bir armuddan yedi kirpi,
Almadan da dişlək aldı,
Meyvələrdən aparmaqçün
Min-bir hiylə işə saldı.

Belindəki iynələri
Sancdı armud, almalara,
Yuvasına gətirərək
Verdi dəcəl balaları.

Sonra getdi ilan tutdu,
Bir-iki də siçan tutdu,
Yedizdirdi balalara
Özü də tox, xoşbəxt yatdı...
23.07.2006

Narınc xoruz

Cəngavərə bənzəyir
Dimdiyi qılınc xoruz,
Quyruğunda lələklər
Rəngbərəng – narınc xoruz.

Dırnaqları itidir,
Möhkəmdir caynağında,
Maraq həm də zəhmi var,
Diqqətlə baxmağında.

O sayıqdır, izləyir
Həyətin hər küncünü,
Peyinlikdən çıxarır
Cücələrə cücünü.

Vay halına pişiyin,
Cücə tutmaq istəsə,
Hökmən qanı axacaq –
Gərək özündən küsə.

Qonşu xoruz, ya da it
Girə bilməz həyəətə,
Həmişə heyran qalıbdır
Bu xoruzda cürətə...
23.07.2006

Jalə, Lalə, Şəlalə

Gözünə eynək

Taxmışdı Lalə,
Dedi, “ver baxım”,
Kiçik Şəlalə.

– Verə bilmərəm!
Söylədi Lalə,
Bu gün almışam,
Təzədir hələ.

Bunu eşidən
Qonşu qız Jalə
“Gəl bura”! dedi,
“Quzum, Şəlalə”.

O, öz gözündən
Eynəyi aldı,
Şəlalə qızın
Gözüne taxdı.

Saqqız da verdi
Hər ikisinə,
Sıxdı onları,
Öz sinəsinə...
27.07.2006

Su

Buludlara qovuşmaq
İdi, onun arzusu,
Buxar oldu, havaya
Yer üzündən ucdı su.

Qovuşdu buludlara,
Yenə çevrildi suya,
Yağış oldu, çiləndi
Çöl-çəmənə, quruya...

Sərçə və kəpənək

Kəpənəyi qovdu sərçə
Az qala ki, çatacaqdı,
Əyri-üyrü uçmasaydı
Yəqin onu tutacaqdır.

Uçdu, güllü baxcaya
Güclə çatdı kəpənək,
Qondu güllər üstünə
Sanki, o bir gül-çiçək.

Sərçə itirdi onu
Ordan uçdu uzağa,
Uçdu çöl-çəmənə
Böcəklərdən tutmağa...
20.08.2006

Şəlalə

Çay axdı, axdı, axdı,
Dərin dərəyə aşdı,
Köpükləndi suları

Coşdu, qaynadı, daşdı.

Maraqlı bir mənzərə
Gəldi orda əmələ,
Çay tökülən dərəyə
Ad qoydular – “şəlalə”...
18.09.2006

Mərc

(yanıltmac)

Mərc qoşdular, fil – qarışqa:
Güclü varmı məndən başqa?

Bəlkə bir onbeş qarışqa
Çimdi noxud qabığında,
Çəlləyi bir üskük sandı
Nəhəng fil öz qabağında.

Özü boyda başqa fili
Az qaldı ki, qaldıra fil,
Bir qarışqa beş qarışqa
Qaldırdı, – bir çöp, elə bil...

Ayırd edin, biz də bilək,
Kim güclüdür, deyin görək?
04.12.2006

Dəniz

Dəniz şordur, təşnədir
Bir odum şirin suya,
Neçə-neçə çayları
İçir ki, sudan doya...
06.02.2007

Əlifbanı öyrəndik

*(Əlifba bayramı münasibətilə
Nilufər bala və başqa balalar üçün)*
Proloq:

**A ilə başlanır Allah və ana,
B – yəni şirindir baldan da bala.
Bax belə düzülür hərflər yan-yana,
Min cavab düzəlir min bir suala.
(İlham İlhami)**

Öyrəndik hərfləri biz çox həvəslə,
Oxuyur, yazırıq şən, uca səslə.
Əlifba açardır, elmə xəzinə,
Düşmüşük biz artıq elmin izinə.

Gələcək bizimdir, olsa da fidan,
Fəxr etsin bizimlə qoy Azərbaycan.
Vətənə olarıq layiqli övlad,
Cənnətə döndərib, eylərik abad.

Qarışqa və fil

(təmsil, uşaqlara)

Qarışqa dost olmaq istədi fillə,
Fikrini bildirdi şirin bir dillə.

Fil dedi, sənə dost olardım, ancaq,
Vücudun ayağım altda qalacaq!

Mən nəhəng, sən isə kiçik bir varlıq,
Aramızda bizim yoxdur uyarlıq.

Dost-dosta dünyada tən ola gərək,
Tarazlıq yoxdursa gen ola gərək...
14.02.2007

Neçə alma yetişmişdi (yanıltmac-hesablama)

Cavid alma ağacından
Almaları beş-beş dərdi,
Sonra da ki, almaları
Beş uşağa beş-beş verdi.

Diqqət etdi, gördü Cavid,
Bu ağacda budaq beşdi,
Hər budaqda alma beşdi,
Düşündü, “qərribə işdi”!

Deyin görək ay uşaqlar,
Soruşsalar əgər, işdi –
Cavidgilin ağacında
Neçə alma yetişmişdi?
30.07.2007

Hansı saya bərabərdir? (yanıltmac-hesablama)

Bir toyuqla onbeş bala
Eşələnir kol dibində,
Peynliyə yaxın yerdə,
Cavigilin həyatında.

İki toyuq, beş-beş bala
Eşələnir kol dibində,
Peynliyə yaxın yerdə,
Cavadgilin həyatında.

Toyuq orda, toyuq burda,
Cücə orda, cücə burda,
Yeri qazır, peyin eşir,
Çatmaq üçün peyinqurda.

Cavidgillə Cavadgilin
Cücələri nə qədərdir?
Toyuqlarla birgə onlar
Hansı saya bərabərdir?
30.07.2007

Dəftər qaldı, ya qurtardı? (yanıltmac-hesablama)

Nərgiz xala uşaqlarçün
Onbeş və beş dəftər aldı,
Hər uşaqçün hər çantaya
Dəftərləri beş-beş saldı.

Təkcə dəftər-qələm deyil,
Daha nələr, nələr aldı...
Bütün pulları xərclədi,
Əlində beş qəpik qaldı.

Bu xalanın, ay uşaqlar,
Bir oğlu, bir qızı vardı,
Deyin görək evdə neçə
Dəftər qaldı, ya qurtardı?

30.07.2007

Fatmanisə gül aldı...

(yanıltmac-hesablama)

Fatmanisa baxdı gülə,
Mağazada gülə-gülə,
Gülsatandan gül istədi,
Dedi, gül ver, beş-on gülə...

“Üç çəngə gül bağla! dedi,
İkisi beş, bir on gülə...
Ad günündə təbrik edər,
Verəcəyəm gül, Nazgülə”

Hər birisi beş qəpikdən
Bu güllərə hesab ilə,
Fatmanisə nə qədər pul
Xərc etdi, neçə gülə?
31.07.2007

Mədinənin gülləri **(Yanıltmac-hesablama)**

Mədinə qız gül becərdi
Dibçəklərdə neçə-neçə,
Qulluq etdi zəhmətkeş qız
Bu güllərə hər gün, necə?!

Güllər açdı dibçəklərdə
Ətir yaydı incə-incə,
Hər baxanı məftun etdi,
Oldu onun ürəyincə.

Əvvəl iki, sonra iki,
Əlində gül, dərsə getdi,
Mədinə qız məktəbə də
Dibçəklərdən bəxşiş etdi.

Evdə qalan dibçəklərin
Sayı indi ona yetdi,
Deyin görək Mədinə qız
Neçə dibçək bəxşiş etdi?
31.07.2007

İki sual

(hesablı yanıtmac)

Səmid Səidi
Çəkdi suala,
Səid Səmidi
Çəkdi suala.

Səid də cavab
Verdi Səmidə,
Səmid də cavab
Verdi Səidə.

Siz də düşünün
Əziz uşaqlar,
Bu suallara
Tapın cavablar:

Bir kişinin iki oğlu,
Hər oğulun iki oğlu,
Varsa, deyın nəvələrin
Neçə olur sayı doğru?

O, kəsin ki, atası var,
Atasının atası var,
Babasının atası var –
O, kəs necə adlanır?

02.08.2007

Kim güclüdür?

(tapmacalı yanıtmac)

Bəhsə girdi Cəmil, Cəlil:
Dedi Cəmil, güclüdür fil!
Hec bir canlı qarışqadan
Dedi Cəlil, güclü deyil!

“Güclü deyil fil özündən!”
Bu sözləri dedi Cəlil,
“Güclü deyil o canlı ki,
Öz-özündən güclü deyil!”

O bəhs etdi, bu bəhs etdi,
Mübahisə çox tərs getdi.
Deyin görək həqiqəti
Axırda kim sübut etdi?

02.08.2007

“Susuzdur güllər...”

(yanıtmac)

Böyük bacıdır
Gülərə Güllər,
Güllər bacını
Çox sevir Güllər.

Gülləri sevir
Güllərlə Gülər,
Hər iki bacı
Becərir güllər.

Əyninə güllü
Don geyir Gülər,
Onu gül bilir
Baxçada Güllər.

Səsləyir onu,
“Hardasan Gülər?
Tez gəl, sulayaq,
Susuzdur güllər...”

02.08.2008

Suyu kim içibdir?

(yanıltmac)

Bərk acıqlıydı,
Əli Vəlini
Çağırdı, Vəli
Dilləndi, “Bəli,
Nədir ay Əli?”

Danladı Əli
Vəlini xeyli,
Dedi ki, kəli
Suvarmamısan
Niyə, ay dəli?

– İki vedrə su
İçibdir, Əli,
Dilləndi Vəli,
Günahkar kimi
Dolaşdı dili.

İndi söyləyin,
“İçibdir, Əli”
Deyəndə Vəli
Kimi deyirdi,
Su içib kəli,
Yoxsa ki, Əli?

Səbəb nə idi?

(yanıltmac)

Əli, Vəli oyun yaptı,
Qarğa atı çapdı, çapdı.
Əliyə Vəli, Vəliyə Əli –
Gah o çatdı, gah bu çatdı.

“At çapanlar” bərk yoruldu,
Qana batdı, tərə batdı,
Bir kölgəlik yerə çatdı,
Atdan düşdü, atı atdı,
Hər ikisi orda yatdı.

Deyin görək bu athılar
Nəyə görə tərə batdı?

03.08.2007

Qaragilə

(hesablı yanıltmac)

Qızlar getdi meşəyə
Oynaya, deyə, gülə,
Gördülər bir ağac var,
Üstündə qara gilə.

Jalə, Lalə, Şəlalə
Bir də kiçik Cəmilə,
Dərdilər qaragilə,
Böldülər gilə-gilə.

Üç beş düşdü Jaləyə,
Beş beş düşdü Laləyə,
Dörd beş aldı Şəlalə,
İki beş də Cəmilə.

Deyin görək neçə say
Dərildi qaragilə?

03.08.2007

Əlifba bayramı və sair tədbirlər üçün

Mən qataram

(qatarın monoloqu)

“Mən qataram, qataram,
Dəmir yolda çaparam.
Gecə-gündüz yol gedər,
Şəhərlərə çataram.

Mən qataram, qataram,
Özümlə apararam,
Yaşlı, uşaq, cavanı,
Seyr edərlər cahanı.

Təkcə adamları yox,
Yük də daşıyıram mən,
Dəmir atam, relslərdə
Çapıb, yaşayıram mən!”

“Mən gedirəm...”

(velosipedin monoloqu)

“Mən gedirəm, gedirəm,
İkicə təkər üstə,
Bəzən böyük sürətlə,
Bəzən də asta-asta.

Velosipeddir adım,
Yarışlarda “uçuram”,
Rezin ayaqqabımla
Hamıdan bərk “qaçıram”.

Kiçik uşaqlar üçün
Məndə təkər üç olur,
Məni sürən hər kəsdə
Möhkəm bədən, güc olur.

İdmanı sevənlərə
Dostam, bir yoldaşam mən,
Səyahət zamanında

Sadiq əməkdaşam mən.”

04.08.2007

“Avtobusam mən”

(avtobusun monoloqu)

“Avtobusam, içimdə
Çoxlu oturacaq var,
Mənə minir, yol gedir
Rahatlıqla adamlar.

Yol gedəndə gecələr
Gözlərim işıq saçır,
Yollar nura boyanır,
Qaranlıq qorxur, qaçır.

Bütün sirr motordadır,
Mənə o verir gücü
İdarə edir məni
Təcrübəli sürücü.

Uşaqları məktəbə,
Böyükləri də işə,
Vaxtında, təhlükəsiz,
Aparıram həmişə!”

04.08.2007

“Kalkulyator” adımdır...

(kalkulyatorun monoloqu)

“Kalkulyator” adımdır,
Məni tanıyır hamı,
Rəqəmlərin dilini
Mən qədər bilən hamı?

Neçə-neçə rəqəm ver,
Yazılsın ekranımda,
Bölüm, vurum, toplayım,
Cavab verim bir anda.

Tənbəl məktəbliləri
Doğrusu heç sevmirəm,
Onlar öyrənsin deyə,
Hər vaxt kömək edirəm.

Ən ağıllı canlıdır
Məni yaradan insan,
İnsanın xidmətində
Hazır durmuşam hər an...

05.08.2007

Kompüterəm...

(kompüterin monoloqu)

Kompüterəm, ekranda,
Min-bir çertyoj çəkərim,
Lazım gəlsə bir anda
Möhtəşəm ev tikərim.

Dünyanın hər yerindən
Verə bilirəm xəbər,
Mənim dilimi hər kim

Öyrənə bilsə əgər.

Oyunlar oynamağı
Sevir uşaqlar məndə,
Uşaqlarla dostluğu,
Vacib bilirəm mən də.

İndi mənsiz yaşamaq
Çətindir insanlara,
Gələcəkdə daha çox
Gərəyəm mən onlara!

06.08.2007

Tozsoran

(tozsoranın monoloqu)

Məişət əşyasıyam
Bir çox evdə varam mən,
Tozları ev-eşikdən
Sormaqla pərgaram mən.

Məni xəttə qoşdunmu,
Bütün his-pas qaçacaq,
Evin içi parıldar,
Sanki, işıq saçacaq.

Süpürgədən daha tez,
Yaxşı süpürürəm mən,
Öz işimi səliqə-
Vidənla görürəm mən.

Nümunəvi hər işim-
Adlanıram tozsoran,
İnsanlara xidmətdə
Hazıram mən hər bir an.

11.08.2007

Dəmirgəc taxtası və taxtaqurdu

(uşaqlara təmsil)

Dəmirgəc taxtasını
Taxtaqurdu gəmirirdi,
Bir neçə diş sındı,
Dedi, "Bu ki, dəmirdi?!"

04.10.2007

Bahar gələndə

Yaşıl don geyir
Çöl, çəmən, meşə,
Hər yana ətir
Yayır bənövşə -
Bahar gələndə.

Köçəri quşlar
Qayıdır geri,
Əkinçi əkir,
Tarlada yeri –

Bahar gələndə.

Çöldə mələşir
Qoyun-quzular,
Çağlayır, daşır,
Arxlarda sular –
Bahar gələndə

Zövqlə bəzənir
Novruz xonçası,
Açılır qızıl
Gülün qönçəsi –
Bahar gələndə

Quş kimi qanad
Açmaq istəyir,
İnsan səmada
Uçmaq istəyir –
Bahar gələndə

23.11.2007

Payız gələndə

Yağış yağır şırhaşır,
Səllər-sular qaynaşır,
Çəşmələr, çaylar daşır,
Bəndi-bərəni aşır –
Payız fəsli gələndə

Dağ başını qar alır,
Hava erkən qaralır,
Qatar-qatar durnalar
Səmada qanad çalır –
Payız fəsli gələndə.

Yaşıl-yaşıl yarpaqlar
Qızıl kimi saralır,
Həyətlərdə, bağlarda
Min bir meyvə, bar olur –
Payız fəsli gələndə.

Öz tükünü, yununu
Uzadırlar heyvanlar,
Hiss edirlər qarşıda
Qarlı-şaxtalı qış var –
Payız fəsli gələndə.

İsti paltarlar alır,
Qışa ata-analar,
Üşüməsin şaxtada
Gözəl-göycək balalar –
Payız fəsli gələndə.

28.11.2007

Qorxsun şaxta

Necə ki, gəldi yanvar,
Hər tərəfə yağdı qar.
Bəyazlaşdı çöl-çəmən,
Sevindi qız Yasəmən.
Dedi, Məhəmməd, Əli,

Cavid, çağır Kamili.
Gəlin qarla oynayaq,
Qardan buz heykəl qoyaq.
Başında olsun vedrə,
Əlində də süpürgə
Saqqal qoyaq at tükü,
Burnu olsun yerləyi.
Çöldə, eşikdə dursun,
Gecə keşikdə dursun.
Onu görəndə şaxta,
Qorxsun, dursun uzaqda!..

Quşlar xeyir verir

Məktəbdən evə
Gəlirdi Cavid.
Dostu Cahangir,
Bir də ki, Səid.

Yuvadan yerə
Düşmüş sərcəcik,
Divar dibində
Edirdi cık-cık

Səid tez qaçdı
Quşu tutmağa,
Heç şübhəsiz ki,
Itə atmağa...

Amma ki, Cavid
Səiddən aldı,
Quş balasını
Yuvaya saldı.

Həm də danladı
Səidi Cavid:
- Tamam körpədir
Bu quş, ay Səid,
Onun nəyini
Yeyəcəkdir it?!
Anası ona
Cücü yedirir,
Cücülər isə
Ziyan yetirir:
Taxıl, zəmiyə,
Hər cür bitkiyə.
Faydası çoxdur
Quşun insana,
Çalış ki, sən də
Dayaq dur ona!

19.12.2005

Bizim Pələngimiz var...

Səs-səsə verdi çöldə
Neçə çaqqal uladı,
Balacı qız Şəfiqə
Səsdən qorxdı, ağladı:
- Ana, qapını bağla!
Ana öpdü balanı:
- Ağlama, mənim balam,

Bizim “Pələngimiz” var,
Ondan qorxur çaqqallar.
Gecə-gündüz həyətdə
Keşik çəkir Pələng, it,
Qorxma, qızım, rahat yat!

Pələng “ham-ham” edəntək
Çaqqallar qaçdı, getdi,
Qorxu da Şəfiqənin
Ürəyini tərk etdi...

22.03.2008

İlham İlhami

İZSİZ İTMƏRƏM...

“YENİ POLİQRAFİST” MMC
Bakı – 2012

Mətbəənin direktoru: Həsənov X.A.

Çapa imzalanıb: 01.11.2012

Kağız formatı: 60x84 1/16

Fiziki çap vərəqi: 11,3

Sayı: 500

Kitab “Yeni Poliqrafist” MMC-nin mətbəəsində
Hazır diopozitivlərdən çap olunmuşdur

Ünvan: Q.Qarayev pr. 94

Tel.: (012) 570-34-56